

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 235 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 13. OŽUJKA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

U nedjelju će se održati Kotarska konferencija Socijalističkog saveza

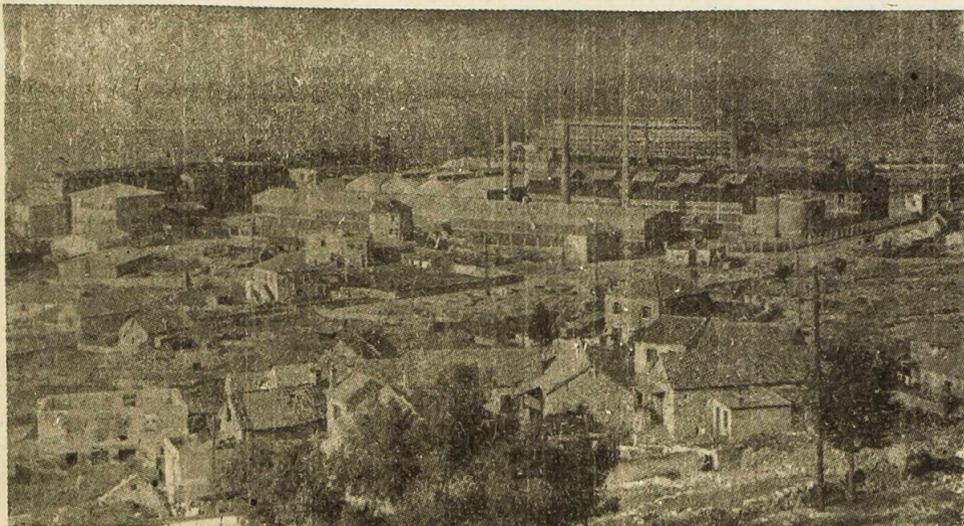
U nedjelju 17. o. mj. održat će se u prostorijama Društvenog doma IX. godišnja konferencija Socijalističkog saveza radnog naroda kotara. Tom prilikom podnijet će se izvještaj o radu organizacije SSRN, a ujedno će se izabrati novo kotarsko rukovodstvo.

Konferencija će početi rad u 9 sati.

Narodni zastupnik dr. Ivan Ribar obišao nekoliko sela na kotaru

Narodni zastupnik dr. Ivan Ribar za vrijeme boravka u Šibeniku, gdje je prisustvovao sjednici NO kotara, na kojoj se raspravljalo o društvenom planu, obišao je nekoliko sela svog izbornog kotara. Tako je prisustvovao sastancima Socijalističkog saveza u Sonkoviću, Gračacu i Dubravi, te općinskoj konferenciji SSRN u Primoštenu i skupštini poljoprivredne zadruge Gornje Danilo. Na tim sastancima dr. Ribar je izložio opću političku situaciju, a na kraju je saslušao želje i potrebe svojih birača.

Prema riječima druga Ribara konferencije su za razliku od prošlogodišnjih mnogo napredovale u svom radu. Naime, cijela se diskusija vodila u okviru naše društvene stvarnosti. Uglavnom su iznašani prijedlozi u interesu sela, komune i naše zajednice. Naravno

Tvornica elektroda i ferolegura

Rad Narodnog odbora kotara

Izglasan društveni plan i budžet

Postoje objektivni uvjeti za izvršenje plana

Na sjednicama Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača Narodnog odbora kotara koje su održane 7. o. mj. u prostorijama Društvenog doma, izglasan je društveni plan i budžet kotara za 1957. godinu. Pored odbornika i narodnih zastupnika među kojima je bio dr. Ivan Ribar, sjednici su prisustvovali dr. ugovor Stjepan Debeljak, tajnik Sabora NRH i Jure Ivezić, tajnik Izvršnog vijeća Sabora. Predsjednik Narodnog odbora kotara dr. Petar Škarica dao je obrazloženje o prijedlogu društvenog plana i budžeta, ukazavši pritom na neke osnovne smjernice naše privredne politike, kao i na izvjesna pitanja o kojima je potrebno voditi računa prilikom diskusije o društvenom planu i budžetu kotara za ovu godinu.

Drugi Petar Škarica, je u svom izlaganju, između ostalog, rekao: — Ovogodišnji društveni plan ostavlja mnogo šire mogućnosti za brže i povoljnije kretanje privrede, pa se radi toga na našem kotaru predviđa ukupni porast društvenog proizvoda, u odnosu na 1956. godinu za 20%, a ako iz tog računa isključimo poljoprivredu, onda za 28%. U industriji, koja predstavlja 49,3% cjelokupnog društvenog proizvoda, predviđa se povećanje za 38%, dok se u poljoprivredi očekuje znatno blaži porast od svega 4%.

Kod toga se porast radne snage (bez poljoprivrede) planira za svega 9% iznad realizacije u prošlogoj godini.

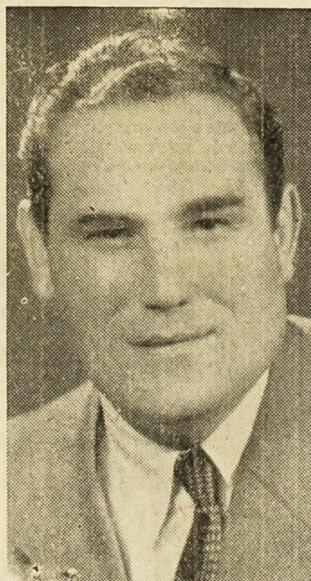
Na osnovu ovog plana proizvodnje i radne snage, očekuje se prosječni porast proizvoda po jednom radniku (bez poljoprivrede) od Din 494.000 na Din 582.000 ili za 18% više. Kod toga je prosječni porast proizvodnje po jednom radniku u industriji nešto veći i on bi se prema planu trebao povisiti od sadašnjih 653.000 na 800.700 dinara ili za 22%.

Govoreći zatim o uvjetima za ostvarenje plana, on je naglasio, da su svi objektivni faktori za izvršenje ovako postavljenog plana daleko povoljniji nego prošle godine, pa je stvar svijesnih socijalističkih snaga, neposrednih proizvođača i njihovih organa upravljanja u tvornicama i komunama da se ti objektivni faktori do kraja iskoriste.

U nastavku je drugi Petar Škarica govorio o nekim poljoprivrednim problemima, pa je, pored ostalog, rekao:

— S naše strane je u prošlogoj godini također provedeno nekoliko mjera, koje će isto tako pridonijeti bržem mijenjanju stanja na selu. Među ostalim provodi se merinizacija ovaca na jednom širem planu, organizirana je stanica za umjetno osjemenjivanje goveda, stvorena je vunovlačara u zadržanom sektoru, osigurana su sredstva za mljekaru u Kninu i za mješaonicu stočne krme, prošire-

ne su i osnovane nove zadržne ekonomije, zatraženi su krediti za melioraciju u visini od 430 milijuna dinara, kao i za izgradnju novog. vinarskog podruma, pripremljeno je nekoliko elaborata za gradnju manjih objekata za preradu i uskladištenje poljoprivrednih proizvoda, osigurana je kvalitetna proizvodnja loznih i voćnih sadnica i t. d.

Petar Škarica

No i pored svega toga mislim, da mi presporo reagiramo na pojedine pojave u našoj politici na selu. Naša osnovna slabost nalazi se u slaboj organizaciji poljoprivredne službe koja nije učvršćena. To se odnosi kako na Zadržni savez, kome ni smo dovoljno pomogli da se organizaciono i kadrovski sredi, tako i na poslovne zadržne saveze i poljoprivredne stanice. Upravo u tome mislim, da treba tražiti uzroke što u zadržnim organizacijama na selu još u-

vijek nema dovoljno orijentacije na organiziranje proizvodnje i što tamo prevladavaju sitnovlasničke tendencije i stihijnost.

On je također naglasio da trgovina predstavlja osnovu rada najvećeg dijela zadruge na kotaru. Nema sumnje, nastavio je drugi Škarica, da nam je zadržna trgovina potrebna, naročito trgovina poljoprivrednim proizvodima, ali nam nije potrebna takva zadržna trgovina u kojoj je ona isključivo orijentacija rada zadruge. Cesto i ta trgovina nije na visini. U 1956. godini, u kojoj su zadruge imale isključivo pravo na otkup poljoprivrednih proizvoda, putem zadruge je otkupljeno robe u vrijednosti od 759.394.000 dinara, ili 50% više nego u 1955. godini. Koliko god je ovo povećanje znatno, o to još ni izdaleka ne iscrpljuje realne otkupne mogućnosti. Prema jednoj računici na našem kotaru ima 2 milijarde dinara tržišnih viškova, pa ukoliko je to tačno, onda su zadruge, unatoč svom monopolnom položaju, zahvatile svega 38% tržnih viškova.

Bilo je malo slučajeva da su zadruge stupile u ugovorne odnose sa poljoprivrednim stručnjacima radi organiziranja proizvodnje. Toga često nije bilo ni kad se radilo o poslu na zadržnim ekonomijama. Bez obzira na to, kako pozitivno ocjenjivali rad nekih zadržna na vlastitim ekonomijama, u našem društvenom planu cjelokupna zadržna poljoprivreda, u odnosu na ukupan bruto produkt iz poljoprivrede na kotaru, učestvuje sa svega 0,1%. Prema tome, ostati isključivo na pozicijama sadašnjih zadržnih ekonomija nije put koji bi mogao imati značajniji utjecaj na razvijanje poljoprivrede.

Uz ekonomije stvari treba šire sagledavati, sagledavati ih na planu organiziranja individualnih proizvođača i njihovih posjeda, stvarajući s njima određene odnose u proizvodnji i putem zadruge, kroz borbu za veće prinose, mijenjati društvene odnose u korist socijalizma. Na tom planu učvrstiti poljoprivrednu službu i naći mjesto poljoprivrednim stručnjacima, koji će preko ugovornih odnosa sa zadržgama ići na garantiranje većih prinosa.

Govoreći o nekim pitanjima robnog prometa drugi Petar Škarica je istakao, da je naše tržište u prošlogoj godini bilo mnogo bolje opskrbljeno, što treba pripisati ne

(Nastavak na 2. strani)

Stanarsko pravo

ČLAN SAVEZNOG IZVRŠNOG VIJEĆA MOMA MARKOVIĆ O DRUŠTVENIM ODNOSIMA U STAMBENOJ OBLASTI

SPECIJALNO »SERVISU ZA LOKALNU ŠTAMPU«

Stambena svojina može biti samo izuzetak u društvenim odnosima, a ne pravilo. Zato u sistemu današnjih društvenih odnosa stambeno pitanje treba rješavati ne kroz stambenu svojinu već kroz stanarsko pravo.

Instituciju stanarskog prava kao socijalistički instrument, uveli smo ne da bi razvijali iluzije da svako ima pravo da dobije stan, već da bi se osigurala zaštita stanara — građana u stambenim odnosima. O ovome postoje razna shvaćanja. Jedni smatraju da stanarsko pravo znači dobijanje stana. Prema takvim shvaćanjima zajednica je obavezna da svakom građaninu garantira stan.

Drugi smatraju da stanarsko pravo treba ukinuti u bilo kojoj formi. Isto tako oni misle da je potrebno ukinuti sudsku intervenciju i da svaki spor u stambenom pitanju treba prenijeti na stambeni aparat narodnog odbora koji će po slobodnoj ocjeni raspolagati stanovima i dijeliti stanove. Ovako shvaćanje je vraćanje na administrativni sistem distribucije stanova i likvidira svaku zaštitu stanara, svaku sigurnost građana u stanu. Ono omogućava da razni organi po svom nahođenju vrše preseljenja, useljavanja, poželju i raspodjelu stanova.

Mi stojimo na stanovištu da stanarsko pravo ne znači, naročito u današnjim uvjetima, garanciju da svako svakom čovjeku osigura stan, već ono predstavlja garanciju sigurnosti u stanu. Stanarsko pravo — to su izvjesna prava koje posjednik stana može da brani a koja mu mogu biti oduzeta samo izuzetno, što će se tačno i izricito reći u zakonu, a ne da ga može, bez obzira kakvo tijelo, izbaciti iz stana. Čovjek je u svome stanu na neki način zaštićen. Na taj način korisnik stana zaštićen je i prema onima koji imaju pravo raspolaganja stanovima.

Njegovo stanarsko pravo postaje trajno pravo zaštićeno zakonom sve dok korisnik stana vrši svoje obaveze kako prema društvu, tako i prema investitoru. To su obaveze koje proističu iz korišćenja stana kao što su dužnosti da održava uredan stan, da lojalno saraduje sa kućnim savjetima i da ispunjava druge obveze iz ugovora s organom ili pravim licem koje raspolaze stanom. Iz ovoga proizilazi da stanarsko pravo znači istovremeno i obaveze i dužnosti stanara koje će se tačno u propisima fiksirati.

Prava korisnika stana ne ustanovljujuju se samo sa stanovišta zaštite individualnih prava građana, nego i radi drugih općih društvenih interesa. Samo ako korisnik ima osigurana trajna prava korišćenja stana, on će biti zainteresiran za održavanje stana, za upravljanje stambenom zgradom i za uredno i kulturno korišćenje stana.

U propisima u poglavju o stanarskom pravu riješeno je da se regulira problem podstanara, jer je to jedno od bolnih neriješenih pitanja. Svaka jednostrana i apsolutna zaštita bilo stanara bilo podsta-

nara može da bude štetna. Međutim, postoji tendencija da se to pitanje jednostrano riješi, zaštićivanje samo podstanara — na primjer — da ga vlasnik ne može iseliti iz stana, da vlasnik ne bira sam podstanare, već da narodni odbor stanaru odredi podstanara, da se određuju niske tarife za podstanare i t. d. Sve ono ne će djelovati stimulativno na uzimanje podstanara, već naprotiv postići će se suprotan efekat. Pretjerivanje u mjerama za zaštitu podstanara dovest će do toga da nitko ne će uzimati podstanare i imat ćemo tezu situaciju.

Nema sumnje, treba osigurati zaštitu podstanaru, treba mu u određenim granicama dati prava koja će ipak još uvijek davati određene materijalne i moralne stimulacije vlasnicima stanova da uzimaju podstanara. Nužno je voditi računa o tome da se osigura princip stanarskog prava u tom smislu da se dozvoli stanarima sloboda da sami odlučuju, žele li, ili ne žele, uzimati podstanara. Neka oni sami sebi biraju podstanare i uzimaju onoga sa kojim će moći da žive a ne onoga koga će mu netko drugi useliti.

Postavilo se pitanje kako i na koji način voditi borbu protiv neiskorišćenog viška stambenog prostora, što je u današnjoj situaciji opće oskudice stambenog prostora vrlo aktuelno. Hoćemo li tu borbu voditi samo administrativnim sredstvima ili nekim drugim putem? Ako bi poduzimali samo administrativne mjere, onda će biti likvidiran princip stambenog prava — prava na stan. Ma da se određene mjere u pravcu reguliranja raspodjele stambene površine ne mogu izbjeći, trebalo bi se što više orijentirati na određene ekonomske mjere. Postoji na primjer, prijedlog da se stanarina određuje ne samo prema površini i kvalitetu uopće, nego prema površini koja otpada na čovjeka, t. j. da svaki onaj tko ima više od minimalno neophodnog stambenog prostora, da taj višak stambenog prostora višestruko plaća. Treba isto tako koristiti i tu mogućnost da se onaj, tko ima višak stambenog prostora, preseli u manji stan. U praksi danas se to rješava na taj način da se u takav stan koji nije »dovoljno iskorišćen« useljava sustanar. Takvo rješenje unosi najveće teškoće u stambene odnose, jer useljavanje dvije ili više porodica izaziva niz nekih posljedica. U namjeri da se riješi jedan, stvara se više raznovrsnih problema.

Jednom riječi svi problemi društvenih posljedica. U namjeri da se nju koji nastaju iz stanarskog prava reguliraju se se propisima tako, da se administracija što manje miješa u društvene odnose, jer administrativne mjere moraju da dovedu do nenormalnih pojava u društvenim odnosima. Administrativne mjere nužno nameću distribuciju stanova, izgradnju aparata koji će se baviti svakodnevnim pitanjima, a stanarsko pravo ostalo bi u tom slučaju prazna fraza.

Iz zemlje i svijeta

SAVEZNO IZVRŠNO VIJEĆE DOSTAVILO je Saveznoj skupštini izvještaj o politici i djelatnosti vijeća u 1956. godini. Afirmacija radničkih savjeta i lokalne samouprave osnovna je karakteristika prošlogodišnjeg rezultata — konstatacija se u izvještaju.

PREDSJEDNIK SAVEZNE NARODNE SKUPŠTINE Moša Pijade razgovarao je u Londonu s ministrom vanjskih poslova Selvinom Lojdom o uzajamnim odnosima između dviju zemalja i nekim međunarodnim pitanjima.

PREDSJEDNIK BRITANSKE VLADE Makmilan primio je jugoslavensku parlamentarnu delegaciju.

DELEGACIJA SOCIJALISTIČKOG SAVEZA na čelu sa Vladimirom Bakarićem doputovala je u posjetu belgijskoj socijalističkoj partiji.

U BRISELU SU ZAVRŠENI POLITIČKI RAZGOVORI Državnog sekretara Koče Popovića i ministra Spaka. Koča Popović primljen je kod kralja Boduena.

NA JEDNOM ZBORU U KAMPURU, predsjednik indijske vlade Nehru osudio je Britaniju i SAD zbog njihovog stava u slučaju Kašmira i rekao da ove dvije zemlje nastoje da predu preko osnovnih činjenica u kašmirskom problemu.

SNAGE UJEDINJENIH NACIJA zaposjele su oblast Gaze.

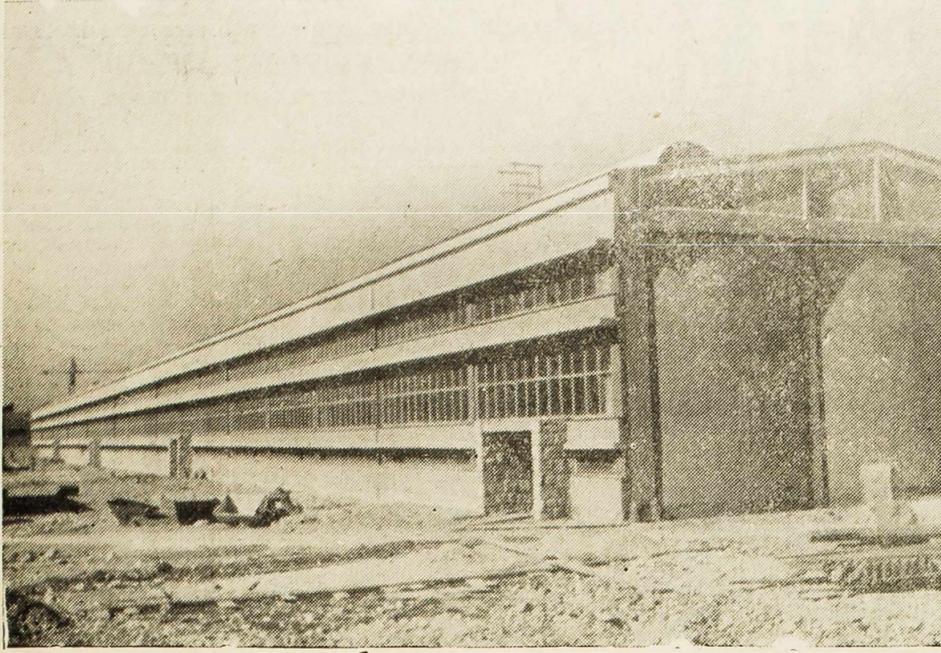
KINESKI PREMIJER ČU EN LAJ IZJAVIO je na sasjedanju Nacionalnog komiteta Političke konsultativne konferencije u Pekingu da je kineska vlada voljna da sve sporove sa SAD rješava putem pregovora.

PROGLAŠENA JE NEZAVISNO ST DRŽAVE GANE, bivše britanske kolonije koja se zvala Zlatna obala.

AMERIČKI SENAT USVOJIO PRIJEDLOG predsjednika Ajzenhauera o vojnoj i ekonomskoj pomoći zemljama Srednjeg Istoka.

AJZENHAUER JE IZJAVIO NA KONFERENCIJI za štampu da SAD smatraju zaliv Akabe međunarodni m vodnim putem.

MINISTRI VANJSKIH POSLOVA SSSR I POLJSKE — Gromiko i Rapacki potpisali su u Moskvi sporazum o nekim graničnim pitanjima područja u blizini Baltičkog mora.

TLM »Boris Kidrič«: zgrada elektrolize

Plenum Kotarskog odbora SRVI

Mnogi problemi organizacija

U prošli podnedjeljak održan je u prostorijama Društvene doma prošireni plenum Kotarskog odbora SRVI, kojemu su, pored ostalih, prisustvovali drugovi Jure Ivezić, član Glavnog odbora SRVI, Srđan Budisavljević, načelnik Invalidske uprave, Petar Škarica, predsjednik NO kotara, Petar Rončević, predsjednik NO općine Šibenik, te predstavnici kotarske organizacije

U opširnom izvještaju, koji je podnio drug Nikica Zenić, predsjednik Kotarskog odbora SRVI, razmatrana su ona pitanja koja su uistinu najvažnija za daljnji rad organizacije. Posebna je pažnja poklonjena nekim organizacionim sistemima, sistemu rada, kao i pitanjima brige za ljude. Konstatacije u izvještaju ponukale su članove plenuma da u osnovnim crtama iznesu stanje u organizacijama na terenu. Narocito su ukazane na nepravilnost, koje se još uvijek desavaju prilikom rješavanja pojedinih invalidskih pitanja. Mnogi su izrazili mišljenje, da nova uredba o invalidskim prnadležnostima pogada invalide na području kotara, te su predložili da se poduzmu mjere kod nadležnih organa u cilju mijenjanja te uredbе.

U diskusiji je, između ostalih, sudjelovao i drug Jure Ivezić, koji je naglasio da su problemi invalidske organizacije veoma složeni i da se za njihovo rješavanje moraju boriti ne samo invalidi, nego i druge organizacije. On je, između ostalog, rekao, da narodna vlast u posljednjih nekoliko godina zaista nije skrtila kad su bila u pitanju djeca palih boraca. Toj djeci će se i ubuduće poklanjati najveća briga. Mnoge slabosti proizlaze iz neaktivnosti invalidskih organizacija pa je s tim u vezi naglasio, da je upravo potrebno voditi borbu da se osigurana sredstva za invalide i djecu palih boraca što pravilnije raspodijele. On smatra da ne bi trebalo čekati da netko od viših organa rješava pojedina pitanja, već da bi se odmah pristupilo njihovom rješavanju u osnovnim organizacijama. Narocito je povukao, da se u organizacijama ne bi smio zapustiti organizaciono-politički rad.

Drug Petar Rončević je uglavnom govorio o nekim problemima djece palih boraca. Zaista je mali broj te djece koja nastavljaju školovanje u gimnazijama i fakultetima. Smatra da je tome uzrok s jedne strane nebriga staratelja, a s druge strane, što većina takve djece dolazi sa sela gdje ne postoje osmogodišnje škole. On je u vezi s tim istakao, da Savez boraca i invalidska organizacija trebaju da vode veću brigu o toj djeci u smislu pružanja pomoći u njihovom učenju. U svakom slučaju potrebno je uspostaviti jači kontakt s djecom palih boraca.

Porodični invalidi predstavljaju naročito ozbiljan problem, rekao je, između ostalog, drug Petar Škarica. Trebalo bi poduzeti mjere za poboljšanje njihovog materijalnog stanja, kao i njihove zdravstvene zaštite. Ta pitanja bi do daljnega trebali da na neki način riješe narodni odbori općina.

O nekim invalidskim pitanjima govorio je i Srđan Budisavljević, koji je naglasio, da su za invalide predviđena zamašna sredstva u saveznom budžetu. Međutim, sa-

mim tim se ne iscrpljuje i sva pomoć koja se može pružiti invalidima. Navodi primjer zdravstvene zaštite invalida za čiju je svrhu potrebno koristiti sredstva iz lokalnih fondova.

Na kraju plenuma drug Nikica Zenić je iznio neke neposredne zadatke organizacije. Tako će se i ubuduće raditi da se organizaciono politička aktivnost postavi na prvo mjesto, dok će se učvršćenju osnovnih organizacija posvetiti najveća pažnja. Mnogi će se poslovi prebaciti na općinske odbore

SRVI, što će zahtijevati učvršćenje i veću samostalnost općinskih odbora. Nadalje će se posvetiti pažnja radu članova SK u invalidskoj organizaciji, dok će se putem zbora birača i Socijalističkog saveza djelovati u smislu ostvarenja opravdanih zahtjeva invalida. Na kraju će invalidska organizacija u zajednici s organima socijalnog staranja izraditi elaborat o najvažnijim problemima organizacije na području kotara o čemu bi bilo potrebno da naši narodni zastupnici diskutiraju u Saboru.

Pored toga, odobren je završni račun za 1956. i budžet za 1957. godinu. Nadalje su u Kotarski odbor kooptirana dva člana i to Branko Pudar i Nikica Zaninović.

Proslava Dana žena

Šibenik

U Šibeniku je na svečan način proslavljen 8. marta — Medunardni dan žena. Uoči proslave glazba JRM održala je na Poljani maršala Tita koncert, a u jednom od izloga u središtu grada izložene su fotografije na kojima je prikazano učešće žena u Narodnooslobodilačkoj borbi i poslijeratnoj izgradnji zemlje. Na sam dan proslave društvo »Savremena žena« priredilo je u Narodnom kazalištu svečanu akademiju, na kojoj je Mladenka Grubišić pročitala referat o značenju 8. marta. Poslije referata izveden je kulturno-umjetnički program, koji se sastojao od nekoliko recitacija, klavirskih i baletnih točaka. Akademija je završena izvođenjem »Šibenskog kola«, koje je izvela grupa omladinki. Na akademiji su osmorici učenika-ca osmogodišnje, učiteljske škole i gimnazije uručene nagrade za najbolje pismene sastave.

PIREDBA U II. OSMOGODIŠNJOJ ŠKOLI

Učenci II. osmogodišnje škole održali su povodom Dana žena i Majčinog dana u dvorani Gimnazije vrlo uspješnu priredbu, kojoj je prisustvovalo oko 250 majki učenika, Školski zbor je otpjevao kompoziciju Lovre Županovića »Carobna frula«, dok je dramska grupa izvela Kočićevog »Jazavca pred sudom«. Osim toga, nastupila je i folklorna grupa i recitatori.

Knin

U Kninu je na svečan način proslavljen 8. marta — Dan žena. U subotu je u Domu JNA održana svečana akademija, kojoj je prisustvovalo velik broj žena, među kojima su zapažene i majke palih boraca.

Priredba je otvorena simboličnom slikom, koja je predstavljala grob palog borca, dok su se žene nalazile u počasnoj straži. Prisutni su tom prilikom minutom šutnje odali počast palim borcima. Nakon toga su se počele odvijati točke programe. Zbor kninskih žena otpjevao je himnu žena, a po-

tom su održane dvije prigodne recitacije. U izvođenju programa sudjelovala je vojna muzika i grupa djece iz dječjih zabavišta, koja je s uspjehom izvela svoju točku. Nastupili su također interpretatori narodnih pjesama uz pratnju harmonika i tambura. Priredba je završena kolom koje su izvele žene u narodnim nošnjama. Nakon akademije održana je zabava.

U okviru proslave 8. marta — Dana žena, daci kninskih škola pisali su prigodne sastave, crtali čestitke i darovima obradovali svoje majke. Izviđači i planinke bili su primljeni od predstavnika društva »Napredna žena« i tom prilikom su čestitali 8. marta.

Na ostalom području općine škole su organizirale priredbe povodom 8. marta, tako da je u svim selima dostojno proslavljen Dan žena i majčin dan.

Kistanje

U Kistanjama je svečano proslavljen Dan žena. Tom prigodom društvo »Naša žena« izvelo je bogat zabavni program.

Referat o značaju 8. marta podnijela je Jela Bilandžija. (B. P.)

Vodice

U Vodicama je uoči 8. marta održana svečana akademija, kojoj je prisustvovalo oko 1.000 mještana. Poslije referata, koji je pročitala predsjednica društva »Napredna žena« Anđelka Sarajlić, izveden je kulturno-umjetnički program uz sudjelovanje učenika osmogodišnje škole i DTO »Partizan«.

9. o. mj. društvo »Napredna žena« priredilo je zabavno veče. (M.)

Siverić

U Radničkom domu priredena je svečana akademija u čast Dana žena, na kojoj je najprije pročitan referat, a potom izveden program, koji se sastojao od recitacija, narodnih kola i pjesama, a koji su izvodili pioniri osmogodišnje škole i polaznice sanitetskog tečaja.

(D. Č.)

Izglasani društveni plan i budžet kotara za 1957. godinu

Ako hoćemo da nam društveni plan donese one rezultate koje očekujemo, onda se moramo založiti za njegovo izvršenje

- rekao je drug Petar Škarica

(Nastavak sa 1. strane)

samo objektivno povoljnijim uvjetima nego i boljoj organizaciji i poslovanju trgovačke mreže, koja je u posljednje vrijeme učinila vidan napredak. Ali i pored toga u trgovačkoj mreži ima još dosta krupnih nedostataka.

Po društvenom planu za 1957. godinu predviđa se, u odnosu na 1956. godinu, daljnji porast robnog prometa na našem kotaru za 90%. U svrhu bolje opskrbe potrošačkih centara, otkupa i prerade poljoprivrednih proizvoda, akcionim programom za 1957. godinu predviđaju se investicije od preko 160 milijuna dinara. Od većih objekata predviđa se izgradnja skladišta sa rashladnim uređajem u Šibeniku, a u Kninu mljekara, konzumna pekara, adaptacija mlinovala i t. d. Ova sredstva, poboljšana organizacija trgovačke mreže i veća društvena kontrola, treba da pridonese uklanjanju negativnih pojava na ovom području u kojem se na najosjetljiviji način manifestiraju sve naše mjere usmjerene na podizanje životnog standarda. Za ta pitanja trebali bi se više zainteresirati i ostali politički i društveni faktori, kao SSRN, sindikat i drugi.

U nastavku izlaganja on je podvukao da su opravdane naše obaveze prema zajednici u pogledu izgradnje velikih objekata na kotaru, kao TLM »Boris Kidrič«, tvornica elektroda i ferolegura i tvornice vijaka i da smo dužni učestovati našim sredstvima u toj izgradnji. Puštanjem u pogon ovih objekata od kojih će TLM »Boris Kidrič« ostvariti preko 2 milijarde dinara dobiti godišnje, a tvornica elektroda i ferolegura nešto više od jedne milijarde, mi ćemo biti u stanju da kasnije pojačamo izgradnju onih privrednih oblasti u kojima danas zaostajemo.

Naveo je, između ostalog, da za dovršenje tvornice elektroda i ferolegura nisu u ovoj godini odobrena nikakva sredstva. Na izgradnju ove tvornice, nastavio je drug Škarica, uloženo je do sada 3,5 milijarde dinara. Za njeno potpuno dovršenje bilo bi potrebno još oko 1,6 milijardi dinara. Ti radovi se, međutim, mogu usporiti i u nešto smanjenom obimu nastavi izgradnju u ovoj godini za što bi bila potrebna svota od oko 1 milijarde dinara.

Ako se izgradnja ne nastavi, tada je potrebno utrošiti oko 500 milijuna dinara za konzerviranje radova, u kojima je sadržan posve nekorisni iznos od oko 190 milijuna dinara, a uz to propada i garancija inozemne firme za uvezenu opremu, koja može prouzrokovati daljnju još veću štetu. Ovakove uštede na investicijama, mislim, da nisu dobre, jer je očito da nam one nanose mnogo veće štete nego koristi. To utoliko više, što se dovršenjem nove tvornice udvostručuje sadašnja proizvodnja, kojom

bi tvornica i bez izvoznog koeficijenta ostvarila dobit od blizu jedne milijarde dinara. Sa tolikom dobiti tvornica bi mogla u roku od 3-5 godina vratiti sumu od 1,6 milijardi dinara, koja je još potrebna i pored toga redovito isplaćivati dosada iskorišteni zajam.

Nakon iznošenja nekih pitanja budžetske potrošnje, predsjednik Narodnog odbora kotara zaključio je svoje izlaganje, istaknuvši:

— Ako hoćemo da nam ovaj društveni plan donese rezultate koje očekujemo, treba svaki od nas da se založi za njegovo izvršenje. Našu brigu za poboljšanje materijalnih uvjeta života naših radnih ljudi, koja čini osnovu ovogodišnjih planova, moguće je ostvariti samo borbom za veću produktivnosti rada i naša je dužnost da u konkretnoj praksi tu borbu oživotvorimo. U tom smislu treba usmjeriti jedinstveni napor svih sektora, jer samo takva politika

osigurava daljnje razvijanje proizvodnih snaga društva i stvara širu materijalnu osnovu za daljnji razvoj socijalističkih društvenih odnosa.

Na sjednici Kotarskog vijeća u diskusiji o ovogodišnjem društvenom planu i budžetu kotara sudjelovali su dr. Ivan Ribar, Jure Ivezić, Jovo Ugrčić, Stipe Morić, Luka Tanjga, Simo Bojanić, Doko Dumić, Milan Bijelić, Dušan Popović, Rade Dobrović, Petar Bukarića, Ivan Babić, Mile Lovrić, Vitoimir Gradiška, Milan Čakić, Roko Frkić, Slavko Vestić, Petar Rončević i Petar Škarica, dok su na sjednici Vijeća proizvođača u diskusiji sudjelovali: Mijo Lemo, ing. Marin Kršul, Mate Vukov, Marko Sunara, Nikica Labura, Željko Dragović, Branko Jelić, Vaso Mandić, Nikola Crnčević, Ivan Mrden, Mate Jukić, Gojko Dobrijević, Živko Bukić i Nikica Zaninović.

Slab rad savjeta potrošača u gradu

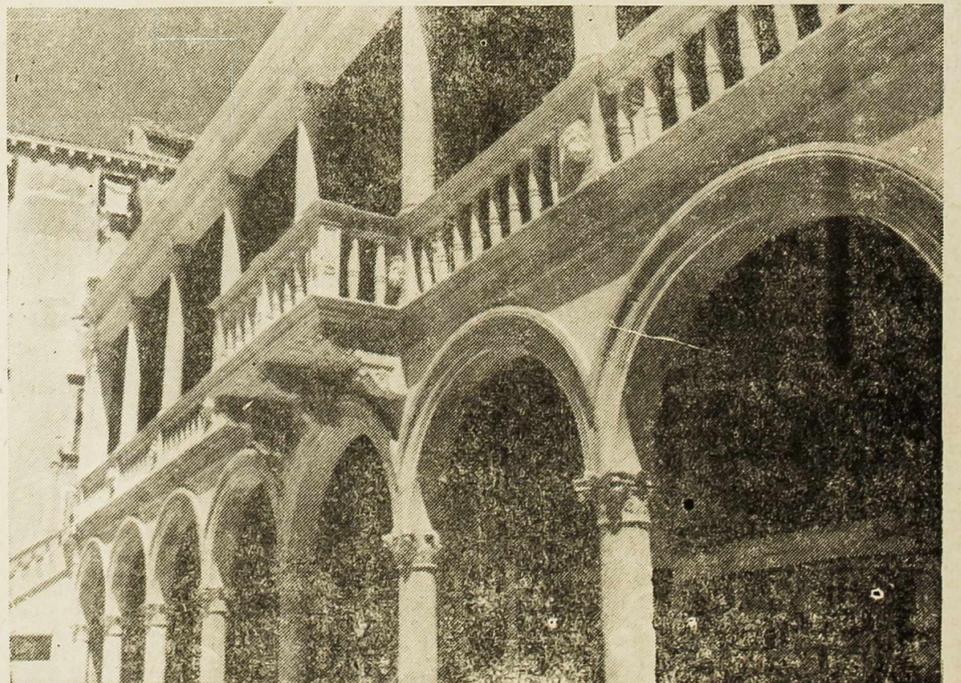
Na proširenom plenumu Općinskog odbora Socijalističkog saveza Šibenik raspravljalo se o radu i problemima savjeta potrošača i o društvenom upravljanju u Stambenoj zajednici.

Društvena kontrola nad poslovanjem trgovačkih poduzeća nije gotovo postigla nikakvih uspjeha — konstatirano je u izvještaju, koji je podnio na ovom plenumu. Na dosadašnji rad savjeta potrošača stavljen je ozbiljna zamjerka Općinskom odboru SSRN. Mjesnim komorama i drugim mjerodavnim faktorima. Krajem 1955. godine osnovani su savjeti potrošača u sedam privrednih organizacija. Izvještaj je istakao, da velik broj članova nije zadovoljio u svom radu. Bilo je savjeta potrošača, koji su u toku prošle godine uspješno održali tek jedan ili dva sastanka, a savjeti pri poduzeću »Kornat« i »Zadrukar« nisu se ni jednom sastali. S obzirom na tako slab rad, Trgovinska komora u Šibeniku održala je u studenome prošle godine sastanak na kojem je analiziran rad savjeta potrošača. Međutim, zaključci doneseni na tom sastanku nisu se provodili u djelo.

U diskusiji je donijeto nekoliko prijedloga o budućem radu savjeta potrošača. Jedan je od diskutiranih ukazao na potrebu da bi savjeti potrošača trebali svoj rad usmjeriti u društveno-političkom pravcu, a ne dopustiti kao dosad da sa njima isključivo upravlja direktor poduzeća. Nadalje je predloženo, da se prilikom izbora novih članova povede više računa o licima, koja će učiti u sastav pojedinih sa-

vjeta. Da bi njihov rad bio što plodonosniji, članovi savjeta trebaju dobro poznavati problematiku dotičnog poduzeća. Pojedine probleme iz rada savjeta trebalo bi iznositi na sastancima osnovnih organizacija SSRN. Ubuduće bi trebalo, istaknuto je u diskusiji, da postoji tješnja suradnja između savjeta i upravnog odbora poduzeća. U tom smislu donijeto je niz zaključaka.

Raspravljajući o radu kućnih savjeta i savjeta Stambene zajednice, istaknuto je, da je ovaj vid društvenog upravljanja postigao zadovoljavajuće rezultate, iako ima izvjestan broj kućnih savjeta koji se još uvijek ne snalazi u radu. Savjet Stambene zajednice redovito se sastajao. Mnogi problemi uspješno su rješavani. Istaknuta je dobra suradnja između narodnih vlasti i samoupravnih stambenih organa. Snažna afirmacija kućnih savjeta i savjeta Stambene zajednice pridonio je u znatnoj mjeri Socijalistički savez, čija je aktivnost naročito došla do izražaja kod izbora članova kućnih savjeta. Najveći problem predstavlja nedostatak novčanih sredstava bez kojih je nemoguće održavati postojeće zgrade i na njima vršiti popravke. U okviru Stambene zajednice postoji servisna služba, koja vrši razne popravke. Možda ne bi bilo na odmet osnovati i servisnu službu za čišćenje stanova. Kritici su podvrgnuta građevinska poduzeća, koja su u dosta slučajeva nekvalitetno izvršila radove na novim zgradama, tako da je nakon izvjesnog vremena potrebno izvršiti popravke. (J.)

vijesti iz naših općina

Općinska konferencija SSRN u Drnišu

Postignuti su dobri rezultati

U prostorijama Općinske vijećnice održana je godišnja konferencija SSRN na kojoj je, pored 104 delegata, prisustvovao i član KO SSRN Miro Kubač.

Opsežni izvještaj koji je podnio B. Knežević, obuhvatio je čitavu problematiku rada organizacija SSRN.

U DRNIŠU OSNOVANO DRUŠTVO »NAŠA DJECA«

Na osnivačkoj skupštini društva »Naša djeca« o ulozima, zadacima i ciljevima društva upoznao je pritučne nastavnik Vladimir Mojaš.

Poslije podnesenog referata usvojena su pravila društva i donesen plan rada za 1957. godinu.

Izabran je upravni odbor od 9 članova i 3 člana nadzornog odbora.

Za predsjednika je izabran V. Mojaš, za tajnika Katica Bulić, a za blagajnika Milan Velić.

Organizacija SSRN postigla je dobre rezultate, iako su se kroz rad pojavljivale mnoge slabosti, a naročito što se tiče metoda i sistema rada osnovnih organizacija.

Inicijativom i aktivnim učešćem organizacija SSRN izgrađeno je nekoliko škola uz vrlo mala financijska sredstva, a slična aktivnost bila je u rješavanju problema pitke vode, izgradnji čitavnice, pećilišta za stoku, elektrifikacije, građnji puta i t. d. Najviše uspjeha imale su organizacije SSRN u Brištanima, Pakovom selu i Baljcima.

No česta je pojava u pojedinim selima, da se ljudi nerado prihvaćaju raznih dužnosti, pa i dužnosti predsjednika odbora osnovne organizacije. To se naročito vidjelo prilikom održavanja godišnjih skupština, da se članovi odbora žele riješiti dužnosti pod izlikom »pa neka bude netko drugi« i slično.

Takav slučaj je bio sa organizacijom u Tepljuhu, koja je bila jedna od najboljih sela ove općine.

I pored pojedinih uspjeha, stanje u organizacijama SSRN nije zadovoljavajuće. Konferencije se drže vrlo rijetko, iako problema ima mnogo.

U referatu kao i u diskusiji bilo je mnogo govora o radničkom i društvenom upravljanju, koje je postiglo u svom radu pozitivne rezultate. Jedan dio radnika, članova SK, SSRN bori se protiv negativnih shvaćanja, koje dolaze do izražaja bilo u kolektivnu, bilo u organima upravljanja. Savjeti potrošača nisu ispunili svoje očekivanja. Rijetko se sastaju, a još manje vrše preglede u trgovini.

Društveno upravljanje na području zdravstva i socijalne politike znatno je bolje nego ranije. No još uvijek se osjeća potreba šireg uključivanja društvenih organizacija i građana na rješavanju osnovnih pitanja u ovoj oblasti društvenog života.

Na području školstva u poslijeratnom periodu i pored uspjeha na ovom sektoru društvene djelatnosti, sadašnje stanje ne zadovoljava.

va. Zbog pomanjkanja materijalnih sredstava, a u vrijeme sveopće reforme školstva, obuhvaćeno je svega 30% obveznika osmogodišnjeg školovanja.

Pitanje izgradnje nove školske zgrade za osmogodišnju školu u Drnišu postaje iz dana u dan akutan problem, jer sadašnje prostorije i uslovi pod kojim se radi onemogućavaju uspješan rad.

Izvještaj je dotakao i pitanje unapređenja poljoprivrede, pa je u tom pravcu donijeto niz prijedloga.

Na kraju skupštine donesen je obiman program rada za 1957. godinu.

Izabran je novi Općinski odbor od 31 člana i 25 delegata za konferenciju Kotarskog odbora SSRN.

— n —

Plenum Općinskog sindikalnog vijeća u Drnišu

Opsežan program

Na plenumu ovog vijeća glavne teme diskusije bile su: program rada za 1957. godinu, te proizvodnja i platni sistem.

Ovom plenumu prisustvovao je i drugi Ivo Ninić, predsjednik Kotarskog sindikalnog vijeća.

Usvojeni program rada je vrlo opsežan, iako u programu nije bilo govora o političkom uzdizanju radnika i o svakodnevnom upoznavanju radnika s događajima u zemlji i svijetu. Naročito mjesto je zauzeo stručno uzdizanje radnika i službenika za sticanje kvalifikacija.

Radnička kulturno-prosvjetna zajednica treba da odigra značajnu ulogu, ističe se u programu. Održat će se seminar za predsjednike, tajnike i blagajnike sindikalnih podružnica. Naročito mjesto u programu zauzima sprovođenje priprema za izbore radničkih savjeta.

Pri poduzećima potrebno je prići formiranju kurseva za ekonomsko obrazovanje članova kolektiva. Također se ističe potreba za stručno uzdizanje članova u ugostiteljstvu i trgovini. O stipendiranju drugova iz pojedinih kolektiva treba naročito voditi računa. Sindikalne organizacije trebaju da objedinjavaju rad s organizacijama SSRN-a u pomoći Narodnim omladini i uključivanju omladine u društvene organizacije i radničkom samoupravljanju.

U vezi kongresa radničkih savjeta istaknuto je, da se razvije aktivnost na jačanju radničkih savjeta, te prikupljanju podataka o iskustvima iz praktičnog rada organa samoupravljanja.

U toku same diskusije plenum je istaknuo, da je radničko upravljanje u kolektivima Dalmatinskih ugljenokopa Siverić, drniških boksitnih rudnika i u građevnom poduzeću »Udarnik« vrlo dobro, dok kod manjih kolektiva ono nije došlo do izražaja, jer još u svemu odlučuju direktori i poslovođe radnji, a najgore stanje je na željezničkoj stanici Drniš, gdje se organ samoupravljanja sastao samo jednom od svog izbora.

Na kraju diskusije zaključeno je da će Općinsko sind. vijeće više voditi kontrole o organima samoupravljanja, te istima pružati pomoć, da pravilno rukovode i da poduzeća rentabilno i ekonomično posluju.

— m —

AKCIJA NA UREĐENJU GROBLJA

Osnovna organizacija SSRN u Tepljuhu organizirala je dobrovoljni rad na uređenju seoskog groblja. Akcija je naišla na dobar odaziv. Trebalo bi da SSRN pokrene akciju za popravak puteva, koji se nalaze u lošem stanju. (D. C.)

»UTISCI SA PUTA PO EGIPTU«

U Drnišu je u okviru Narodnog sveučilišta, u prostorijama općinske vijećnice, novinar Milić Štrkalj živko održao interesantno predavanje »Utisci sa puta po Egiptu«.

On je na slikovit i pristupačan način iznio svoja zapažanja s puta po Egiptu. Velik broj slušalaca s interesom je pratio izlaganje predavača.

INTERES UČENIKA OSMOGODIŠNJE ŠKOLE ZA ČASOPISE

Interes za čitanje časopisa kod učenika osmogodišnje škole u Drnišu znatno je povećan. Učenici primaju ukupno 292 časopisa. Od ovog broja otpada na časopis »Prosvjeta« 50 komada, »Sloga« 63 »Priroda« 44 komada.

Osim navedenih časopisa učenici primaju »Vidik« 10 kom. »Mladi zadrugar« 4, »Vesela sveska« 15, elektrotrojnički časopis »ABC« 26 komada i t. d.

Učenici nižih odjeljenja primaju 20 komada časopisa »Djeca za djecu« i 60 komada »Radost«.

Za tako velik broj pretplatnika na časopise zaslužni su nastavnici ove škole.

OPĆINSKA KONFERENCIJA SSRN

Ovih dana je u Oklaju održana općinska konferencija Socijalističkog saveza, na kojoj su u centru pažnje bili aktuelni problemi ove općine. Ipak najviše se raspravljalo o gradnji stambenih zgrada, koje namjeravaju podići NO općine i hidroelektrana »Miljacka«. I o komunalnim problemima bilo je riječi, kao o uređenju seoskih bunara i gradnji novih, popravku puteva, te ulica i trgova u Oklaju.

OTVOREN KINEMATOGRAF

Prije nekoliko dana u Oklaju je na svečan način otvoren kinematograf, koji je dobio naziv »Promina«. To je ujedno prvi kinematograf, koji je otvoren na području Oklajske općine.

D. Knežević

OSNOVANO JE DRUŠTVO »NAŠA ŽENA«

Ovih dana je u Kistanju osnovano društvo »Naša žena«, ono sada ima 70 članova. Za predsjednicu je izabrana Mara Štrbac, za tajnicu Jela Bilandžija, a za blagajnicu Dara Korolija.

Društvo »Naša žena« ima pred sobom krupne zadatke. Za sada će se rad ovog društva odvijati u tri sekcije i to u pedagoškoj, domaćinskoj i tkalačkoj.

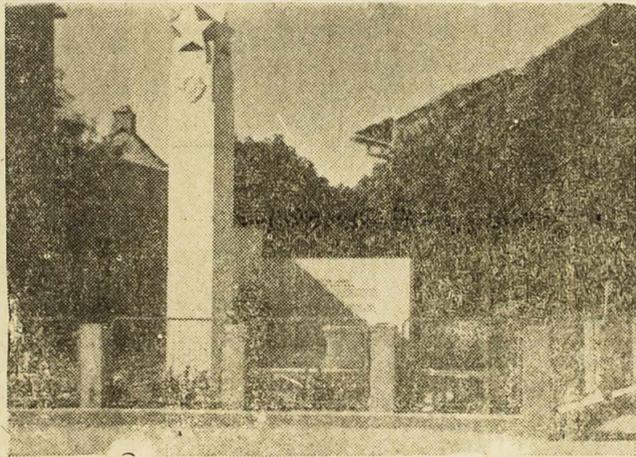
O budućem radu i zadacima koji stoje pred organizacijom »Naša žena« govorila je Ljeposava Cvjetković. (B. P.)

FORMIRAN ODRED PREDVOJNIČKE OBUKE

U Kistanjima je formiran odred predvojničke obuke, koji će nositi naziv »Bukovački odred«. On broji 140 omladinaca. Za komandanta odreda postavljen je rezervni kapetan JNA Krneta Jošo.

Pripadnike odreda pozdravio je i ime Kotarskog komiteta Narodne omladine Šibenik Mirko Knežević. Pored njega govorio je i komandant odreda Jošo Krneta, ukazivši na dužnosti koje čekaju pripadnike ovog odreda. Za nekoliko dana odred će poći na logorovanje, vjerovatno u Skradinu, jer tamo teren najprikladniji.

(B. P.)

Kistanje: Spomenik palim borcima

Godišnja konferencija SSRN općine Kistanje

Još ima slabosti u radu

U sali Doma kulture u prisustvu 74 delegata i predstavnika Kotarskog odbora SSRN, održana je godišnja konferencija SSRN općine Kistanje. U referatu, koji je podnio Vaso Nikolić, predsjednik Općinskog odbora SSRN Kistanje, dotaknuto je pitanje rada u organizacijama SSRN, zatim kulturno-prosvjetna djelatnost, zborovi birača, poljoprivreda i kućna radinost.

U izvještaju je naglašeno da rad organizacija SSRN još nije onakav kakav bi trebao biti. Mnoge organizacije nisu našle pravi sadržaj rada, kao ona u Devrskama. Dalje, u mnogim pak organizacijama rad je kampanjskog karaktera, kao što to pokazuje Modrino selo. Malo je onih organizacija SSRN koje su na svojim sastancima raspravljale o komunalnim problemima i dr.

Kulturno-prosvjetni rad uzevši u cjelini ne zadovoljava. Kritici su naročito podvrgnute organizacije SSRN Devrske, Ervenik i Ivoševci. Širenju štampe nije posvećeno dovoljno brige. Svega 170 primjeraka dnevne ili tjedne štampe raspisava se na području općine u osnovnim organizacijama SSRN. Ipak je najaktivnija ustanova Narodno sveučilište, koje je u protekloj godini upriličilo više predavanja. Dosta kritike je upućeno na rad zborova birača, savjeta i školskih odbora.

Izvještaj je također dotakao pitanje unapređenja poljoprivrede. Ovdje ipak glavni problem predstavlja činjenica, što se ne upotrebljavaju agrotehničke mjere, osobito u voćarstvu. Još se uvijek vrši primitivna obrada zemljišta.

Pored mnogih manjkavosti ipak je najviše učinjeno na unapređenju stočarstva. Tako je prošle godine merinizirano preko 700 komada ovaca u socijalističkom sektoru, dok se ove godine predviđa povećanje tih mjera i kod inokosnih sevljaka.

Ovaj je kraj po svojoj tradiciji veoma poznat po izradi cilima i ostalih artikala kućne radinosti. Za ponovo aktiviziranje te djelatnosti donijeto je na ovoj konferenciji niz zaključaka.

Što se tiče plana rada za ovu godinu, odlučeno je da novoizabrano rukovodstvo na svojim sastancima razradi program rada, s tim da ga dostavi na uvid svim organizacijama SSRN.

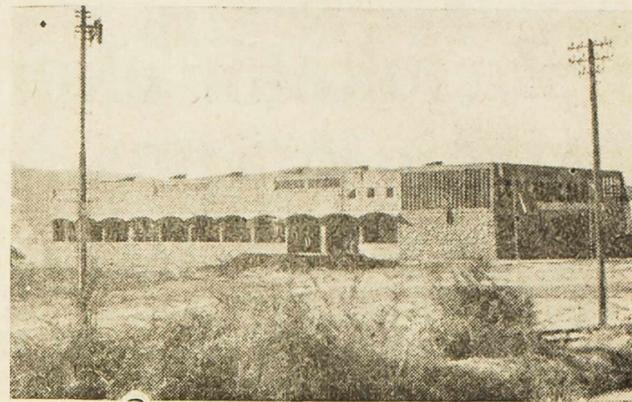
B. P.

SEMINARI ZA SEKRETARE ORGANIZACIJA I SEKTORSKA SAVJETOVANJA

Na zajedničkom sastanku Općinskog komiteta SK i komisije za ideološko-političko uzdizanje članova Saveza komunista, raspravljalo se o sprovođenju programa ideološko-političkog rada ovog komiteta.

Na sastanku je zaključeno, da se održi seminar za sekretare osnovnih organizacija. Među ostalim temama nalazit će se i ove: Društveno upravljanje i ostali organi samouprave, »Platni sistem u privredi«, »Naša politika u jačanju proizvodnih snaga na selu«, »O religiji«, »Uloga društveno-političkih organizacija u daljoj izgradnji socijalizma« i »Razvitak socijalizma«.

Osim tog seminara održat će se po sektorima i sektorska savjetovanja za pružanje pomoći članovima SK. Sektorska savjetovanja održat će se u mjesecu aprilu, a seminar za sekretare SK polovinom ovog mjeseca.

Vinarski podrum u Drnišu

Osniva se školska zadruga u Strmici

Ovih dana započele su pripreme za osnivanje školske zadruge pri osmogodišnjoj školi u Strmici. Po uzoru na školske zadruge, koje već duže vrijeme uspješno djeluju u školama na području Slavonije i Like, učitelji ove škole razmišljali su o mogućnosti da se i pri njihovoj školi osnuje takva zadruga. Stupili su odmah u vezu s upravom mjesne poljoprivredne zadruge, koja im je pružila podršku. Zadruga im je obećala ustupiti jedan svoj voćnjak, koji se nalazi u neposrednoj blizini škole, kao i nekoliko koćnica sa cjelokupnim priborom. Tako će ova zadruga bit uglavnom orijentirana na voćarstvo i pčelarstvo. Uskoro će se održati i osnivačka skupština ove vjerovatno prve školske zadruge na području Kninske općine.

KPD »PROSVJETA« PRIPREMA NOVI PROGRAM

Poslije izvedenog programa uoči Nove godine u izvjesnoj mjeri počeo je stagnirati rad KPD »Prosvjeta« u Strmici. Međutim, članovi ovog kulturno-prosvjetnog društva započeli su ponovo aktivno djelovati. Oni pripremaju novi program, pa će se uskoro pojaviti na strmičkoj pozornici, gdje će izvesti »Ljubavno pismo« od Koste Trifkovića i »Prolaznu sobu« u izvedbi KPD »Prosvjeta«.

NASTUPI OMLADINE KNINA

Članovi dramske sekcije OKUD »Pero Milanović« gostovali su prošlih dana u Gračacu, gdje su izveli dramu »U pozadini« od M. Feldmana.

Povodom proslave 8. marta — Medunarodnog dana žena, folklorna grupa učenika kninske gimnazije nastupila je u Bosanskom Grahovu i u domu »Gavrila Principa« učestvovala na akademiji.

ZDRAVSTVENI TEČAJEVI

Na području Kninske općine radi 15 tečajeva iz zdravstvenog prosvjetovanja, koje pohađa 268 seoskih djevojaka. Najviše polaznica ima u Zagroviću, gdje od 50 obveznica redovno pohađa čak 42 omladinke.

Tečajevi je organizirao Općinski odbor Crvenog križa, dok su predavači učiteljice, koje su početkom školske godine na kraćem seminaru dobile uputstva za rad.

OSNOVANA TRIBINA MLADIH

Rukovodstvo Narodne omladine u suradnji sa Narodnim sveučilištem odlučilo je da se za omladinu održavaju posebna predavanja po ugledu na »tribinu mladih«, koja postoji i u drugim mjestima. Predavanja će se održavati po utvrđenom planu i najmanje jedamput mjesečno.

Ovih dana održano je u Općinskoj vijećnici prvo predavanje, kome je prisustvovalo oko 200 lica iz redova radničke i srednjoškolske omladine. Prof. Zdravko Ilić govorio je o temi »Zemlja i čovjek«. Nakon toga su prikazana dva kratkometražna filma iz industrije i poljoprivrede.

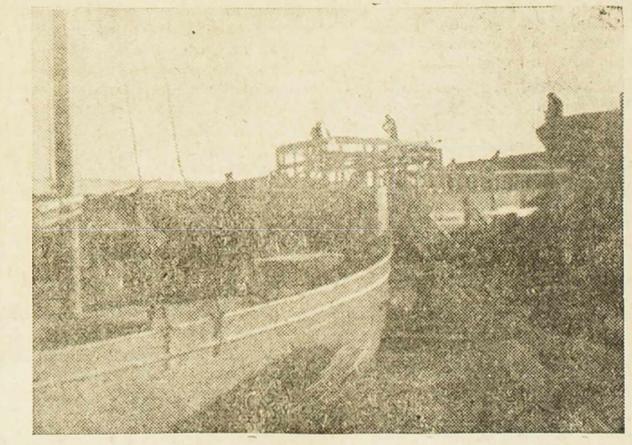
BETINA SLAVI

Stare, drevne, pomalo trošne betinske kućice, zbijene jedna uz drugu, odvojene uskim ulicama, ispričat će vam svoj slavan i dug historijat.

Počet ćemo onda, kad su se prvi Urodini i Filipini preselili na »puntu« Zala, da tu nađu sebi kruh. Male drvene barake bile su radionice staromodnih »guceva« i »leuta«. Otad je prošlo dvjesto godina. Tamo se je ljubav za »gajetu« prenosi iz koljena na koljeno. Betinjani su poznati brodograditelji. Tamo su se svračali i bogati Kotorani, Dubrovčani i Zadrani. Svi su oni dolazili u Betinu da naruče »komad barke«. Nekoga je vodila čeznja za nepoznatim krajem i on se je sa zanatom u džepu »odmakao« za Zala... Tako su oni prenosili dobar glas betinskih majstora brodogradnje. Ta tradicija danas se je još više učvrstila. U sadašnjem

lištu. Ali drvenim brodovima doći će jednom kraj — kažu Betinjani, pa su zato zatražili od nadležnih vlasti kredit za proširenje svog »škrvera«, odnosno reorientaciju na kombiniranu gradnju. Proširenje je nedavno otpočelo izgradnjom novih saonica s navozom. To predstavlja lijep dar betinskom brodogradilištu za njegov 200-ti rođendan.

Ali Betinjani nisu poznati samo kao dobri i iskusni brodograditelji. Oni su i odlični poljoprivrednici. Svoju »bazu« za rad »bacili su na prostrano matersko-betinsko polje, na kojem se nalaze površine za uzgoj povrća. Na tom poslu pretežno su zastupljene žene. Tu izrasta na hiljade kilograma rajčica, salate, kupusa, krompira, graška i raznog drugog povrća, koje se izvozi i u unutrašnjost.

brodogradilištu »Vodopija Ivo-Srećko« nalazi se pedesetak betinskih momaka koji uz suradnju svojih meštara grade nove moderne plovnice jedinice. Za posljednje dvije-tri godine u ovom brodogradilištu igradeno su tri koće tipa »Zvijezda«, zatim »Ladrija«, teretnjaci »Lopud« i »Brsec«, kao i ponos ovog kolektiva 350-tonski »Vinodol« — najveći brod sagrađen u ovom brodogradilištu.

No, Betinjani imaju i svojih problema, kao onih »saobraćajnih« zatim trošna školska zgrada i još neke.

U posljednje vrijeme založili su se za razvoj turističke djelatnosti, ali se još nije uspjelo »probiti led«, čiji uzrok leži u nedostatku raspoloživog prostora i slabih plaža. Kad je već o ovome riječ, trebalo bi zamjeriti na čistoću ulica i trgova u mjestu.

M. Mudronja

Vid Zelembaba

Aktuelna privredna tema

Za lokalnu ekonomiku turizam ima poseban značaj

Povećana potrošnja dobara i usluga u turističkim područjima intenzivira proizvodnju i druge privredne djelatnosti koje su vezane za turizam. To ima za posljednju povećanje zaposlenosti i dohotka lokalnog stanovništva, koje je bilo direktno ili indirektno angažirano u obavljaju turističke djelatnosti.

U prvom redu treba istaći značaj turizma za razvijanje i unapređenje poljoprivredne proizvodnje i tržišta. Naša turistička mjesta i područja su baš u pogledu poljoprivredne proizvodnje i tržišta prilično zaostala, jer se uglavnom nalaze u nedovoljno razvijenim poljoprivrednim rejonima. Zbog toga turistički promet doprinosi iznalaženju mogućnosti za razvoj poljoprivredne proizvodnje a naročito ribarstva, povrtlarstva, stočarstva, voćarstva i t. d. Turistički promet oživljava također i lokalne privredne djelatnosti koje često predstavljaju za jedan dio stanovništva ovih područja osnovni izvor prihoda. Tu prije svega treba istaći proizvodnju robe domaće radinosti (predmeta za uspomenu) djelatnost uslužnog zanatstva. Izdavanje soba turistima od strane samog stanovništva predstavlja također djelatnost lokalne privrede.

Značaj koji turizam ima za lokalnu ekonomiku ne iscrpljuje se samo u navedenim neposrednim koristima. Razvoj turizma doprinosi ustvari i rješavanju problema

ekonomski nerazvijenih područja. Zbog toga turizam predstavlja za mnoga naša područja i mjesta privrednu oblast koju treba razvijati i jačati, jer se time jača čitava privreda područja. Za pojedine komune i zajednice komuna razvoj turizma ustvari predstavlja uslov čitavog njihovog privrednog razvitka.

Prenosjenjem nadležnosti u donošenju ekonomskih instrumenata za turističke i ugostiteljske privredne organizacije sa Federacije na lokalne organe i ostalim mjerama provedenim u posljednje dvije godine, dalji razvoj turizma i ugostiteljstva u najvećoj mjeri zavisi od politike narodnih odbora prema ovim privrednim djelatnostima.

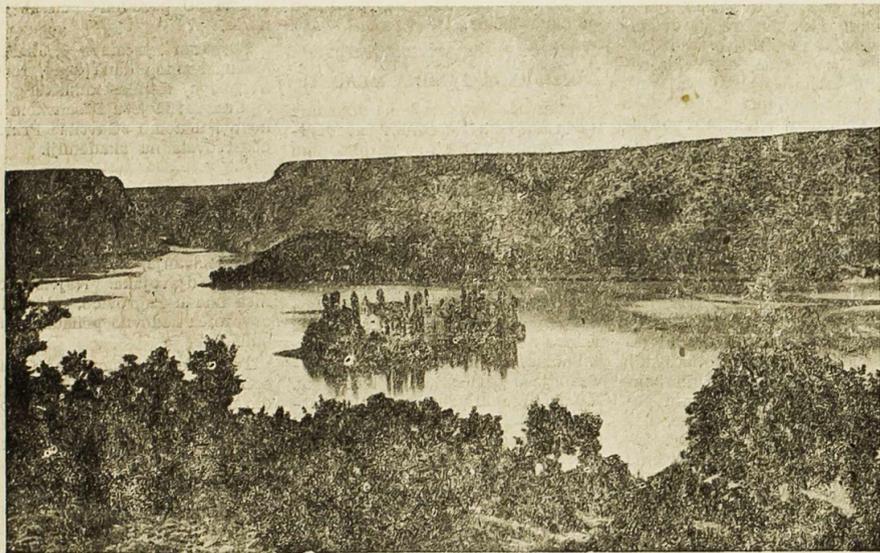
Novim mjerama narodni odbori su nadležni da određuju amortizacionu stopu i kamate na osnovna sredstva za turistička i ugostiteljska poduzeća, stopu fonda za samostalno raspolaganje u ugostiteljskim poduzećima, lokalni porez na promet i t. d. Sve to povećava interes a i brigu narodnih odbora za turizam i ugostiteljstvo. Odricanjem federacije od učešća u dobiti ugostiteljskih poduzeća kao i činjenica da kamata na osnovna sredstva za turistička i ugostiteljskih poduzeća ulazi u investicioni fond općina osigurava veća materijalna sredstva narodnim odborima za investiciona ulaganja u turizam i ugostiteljstvo.

U posljednje tri godine sredstva koja su lokalni organi ulagali za

razvoj ovih privrednih djelatnosti u stalnom su porastu. Dok su ukupna lokalna sredstva utrošena za investicije u ugostiteljstvu i turizmu iznosila 1953. godine oko 450 milijuna već 1955. godine ona su dostigla cifru od nekih 945 milijuna dinara. Ma da su ova sredstva još uvijek skromna s obzirom na potrebe ipak njihovo stalno povećanje jača materijalnu bazu turizma i ugostiteljstva.

I pored ovih mjera i ulaganja pojedini narodni odbori ne poklanjaju dovoljnu pažnju ni razvoju turizma, ni razvoju ugostiteljstva. Zbog toga postoje mnoga turistička mjesta koja od turizma nemaju one koristi koje bi on mogao da im pruži u prvom redu zbog nedovoljne aktivnosti i inicijative narodnih odbora, turističkih društava, ugostiteljskih i turističkih organizacija. Neki narodni odbori još uvijek ne shvaćaju turizam kao privrednu djelatnost koja može da aktivira privredu, mjesta i područja i da postane jedan od glavnih izvora prihoda stanovništva i lokalnih organa. Zbog toga i mjere koje poduzima Federacija i pojedine narodne republike za unapređenje turizma i ugostiteljstva nisu dale odgovarajuće rezultate. Preorijentacija odnosa narodnih odbora prema turizmu i ugostiteljstvu jedan je od osnovnih preduslova za unapređenje ovih privrednih djelatnosti.

Miodrag Jevremović

Pogled na Visovac

Obračun doprinosa za soc. osiguranje

Obračun doprinosa za socijalno osiguranje čini obveznicima doprinosa na našem području prilično velike teškoće. To pokazuju i rezultati revizija, koje vrše organi socijalnog osiguranja i revizijom nalaze velike iznose neuplaćenog doprinosa. Međutim, u praksi se stvarno susrećemo sa dosta slučajeva koje propisi nisu izričito regulirali ili nismo uvijek u stanju da sa sigurnošću svjedemo pojedini slučaj u okvir određenih pozitivnih propisa. Radi toga ćemo se odazvati pozivu nekih poduzeća i preko našeg lista pokušati obraditi neke slučajeve obračuna doprinosa, da bi ubuduće bilo što manje nesigurnosti u ovom radu.

Kod objašnjenja o obračunu doprinosa moramo poći u prvom redu od Uredbe o financiranju soc. osiguranja (Sl. list FNRJ br. 12/55.) kao zakona »lex specialis« koji regulira ovu materiju u čl. 42 do 46. Uz ove propise trebamo se osvrnuti i na Uredbu o raspodjeli ukupnog prihoda privrednih organizacija (Sl. list FNRJ 10/56.) i to posebno na čl. 18 i 31 te uredbe.

ZA KOJE OSOBE SE PLAĆA DOPRINOS

Doprinosa se plaća za određene osobe kod ovih obveznika:

1. privredne organizacije plaćaju doprinosa za sve kod njih zaposlene osobe, zatim za učenike u privredi, za učenike industrijskih škola, za osobe koje se stručno osposobljavaju ili usavršavaju za potrebe privredne organizacije (bez obzira da li se osposobljavanje odnosno usavršavanje vrši u zemlji ili inozemstvu), za osobe koje su na obaveznoj praksi, za osobe koje su bile u radnom odnosu, pa su od privredne organizacije upućene na

školovanje, odnosno stručno usavršavanje, za osobe koje se uzimlju kao stalni ili povremeni suradnici, za osobe-akvizitere kojima je to jedino zanimanje.

2. državni organi i ustanove, banke, i štedionice za sve kod njih zaposlene osobe (u radnom odnosu), za učenike u privredi, za učenike stručnih škola i studente viših škola za vrijeme vršenja obaveznog praktičnog rada u ustanovama, za osobe koje su privremeno prekinule radni odnos zbog toga, što su od strane ustanova upućene na školovanje, odnosno stručno usavršavanje i za to vrijeme primaju stipendiju ili plaću, za osobe na dobrovoljnoj praksi, za osobe koje se uzimlju kao stalni ili povremeni suradnici.

3. predstavnička tijela organa vlasti za članove tih tijela ako primaju stalnu nagradu za svoj rad,

4. društvene organizacije, razna udruženja i komore za izabrane osobe koje imaju stalnu dužnost uz stalnu nagradu, te za ostale osobe pod broj 1.,

5. privatni poslodavci za osobe koje su zaposlene kod njih i za učenike u privredi,

6. organi posredovanja rada za osobe koje su privremeno van radnog odnosa, ako imaju pravo na zdravstveno osiguranje.

TKO SE SMATRA ZAPOSLONOM OSOBOM

Da li se izrazom »zaposlena osoba« (čl. 42 Uredbe o financiranju s. o.) imaju razumjeti isključivo osobe u radnom odnosu ili i druge osobe koje nemaju zasnovan radni odnos? O tome spomenuta uredba nigdje izričito ne govori. Mišljenja smo da pod zaposlenom osobom treba razumjeti osobe u radnom odnosu. Članom 43 navedene

uredbe se propisuje, da se zaposlenom osobom trebaju smatrati i osobe »koje u određenim slučajevima rade uz honorar ili nagradu«. Iz ovog propisa se daje zaključiti, da je izraz »radni odnos« namjerno izostavljen, a da se zaposlenim osobama trebaju smatrati ne samo osobe koje su dosad bile obuhvaćene pojmom osoba u radnom odnosu, nego i osobe koje rade uz honorar ili nagradu. Koji su to »određeni slučajevi« kada se osoba koja radi uz honorar ili nagradu smatra zaposlenom u spomenutom članu, niti na kojem drugom mjestu se ne govori. To su — mislimo — posebni slučajevi kada osobe rade mimo postojećih propisa o zasnivanju radnih odnosa. Mišljenje temeljimo i na čl. 9 Zakona o zdravstvenim osiguranju, koji propisuje da se zaposlenom i osiguranom osobom smatra onaj koji je na radu, bez obzira da li je odnos zasnovan suglasno postojećim propisima, dakle bez formalno-pravnih obaveza.

Dakle, pod zaposlenom osobom podrazumijevamo osobe u radnom odnosu, bez obzira da li se radi o licu koje je plaćeno po tarifnom pravilniku, odnosno uz plaću ili honorar, ili se radi o osobi koja je plaćena po pogodbi. Takovom osobom tretiramo bez obzira da li one rade stalno, povremeno ili privremeno. Najzad, zaposlenom osobom u smislu obaveze plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje, smatramo i one osobe, koje nisu u radnom odnosu (formalno-pravnom), a koje obavljaju neki određeni posao za poslodavca, a da se taj posao ne može smatrati poslom samostalnog poštupiteljnika, odnosno profesionalnog obrtnika.

I. R.

21

dina pred manastir. Dobri fra Tetka pokuša jednom da izmiri zavadenu braću u Isukrstu. Bi mu na prazno. »Ta osim sviju drugi« razloga, koji vas na to gone, nije li nastala veliki post, doba kajanja i prastanja! Pa šta bi rekla svitina priko vode, koja se i tako odbila od crkve? Zar mislite, da se tamok na ne zna sve šta mi radimo (zagleda se dobro u oči Srdaru) i kako živimo među sobom!« govoraše Tetka. Ali drugom uspjeh, jer se nije služio pernatijem riječima. »Ako ćete vi tako, ja ću seliti ođavde. Jer, vi re mi, do toga mi je došlo! Baš ste prava dica, jogunasta dica. Dakle, mir! Odma' se mirite, ili se i ja zavadam s vamika!« Na to se Načvar i Vrtirep poljubise, pak Vrtirep i Srdarina. To je bilo pod brjostovima. Vrapci vrhu njih, u lisnatim čestama, cvrkutahu, a kad to vidiše, uzavreše od radosti.

Trtak i Boban prionuše na rad, iako ne od svoje volje. Cobanin počeo ranije javiti stoku, jer im je ljepše bilo po tratinama, nego u čadavoj madupnici. Škeljo se savijao i oko sejsana, samo da se u poslu nađe, jer mu Duvalo zaprijeti, da će ga otejerati. Vozarima svanu, što se kovač i mlinar, jedva već okaniše ribanja.

Tako živnu manastirska čeljad, nakon polugodišnjeg mrtvila. Bakonja počeo učiti psaltir. Po cijelo jutro čevrljaše. Svakoga jutra naučio bi, ako će i po tri stiha, a hvataše i riječi svojih drugova. Jednom će reći Mačku: — »Ja ću ti kazati napamet vas početak od onoga što ti učiš! — »De, provaj!« veli Mačak. A Bakonja zažmuri. »Gledajte, veći, oću li izostaviti koju rič!«. Sva trojica gledahu u knjigu. Tada on počeo. Znao je trećinu toga žitja na izžust. Drugovi se čudahu njegovu silnu pamćenju, kao i fra Tetka njegovu umiljatu glasu. Ovaj ga je učio proročanstva, što se žalovito pjevaju u našem jeziku, velike nedjelje. Ne bi dosta, što je pjevao u crkvi, nego ga nagonjahu da im pjeva i u trpezariji, osobito po večeri.

Po uskrsmia fra Brne posta jako mišljenjiv. Ne bješe zlovoljan, no je jednako kutrio i zatvarao se u ćeliju. Fra-Tetki, koji ga bratski zapita za uzrok, odgovori: »Nije na zlo, nego na učiju, a zna će, ako bog da, sve kršćanstvo, što radim«. I tako sve jednako bješe s njim do Spasova, a toga dana služio je on veliku misu. Za objedom razgovarao se veselo, pak objedom izvadi im iz mantije nekoliko ispisanih listova, stavi ih preda se i zakuca prstima po njima.

— Šta je to? pita Vrtirep.

— Ovo je . . . a najbolje je da čujete, ako ćete mi pokloniti malo pojme (pomnje)! . . .

— Očemo ja, kako ne! veli Tetka i podsmijehnu se, trljajući vilicu.

— Dakle čujte: Zafalna Pisma Gospodinu. Koji Nas Je Izbavija Od Bide U Prilici Kad je bija Porobljen Manastir . . .

— Kome Gospodinu? pita Srdar.

— Pa bogu . . . gospodinu bogu, čoviče, a da kome? veli Brne.

— Pa kako nas je oslobodija, kad je sve poni- lo!? opazi Duvalo.

— E, oslobodija nas je zar da nas ne pobiju . . . Borne to je jopet nisto- reče Tetka.

— Ma, ljudi pozji, strpate se malo, pa ćete razabrati. Daklenka, jevo kako se pisma počimije:

»Kad Gospodin oce da pedi-pse,

»Kad u milosti oce da kara,

»Nikom salje ružnje, nikom lipše,

»Nikog bojest, nikog munja para . . .

— Bas mi se početak ne sviđa! prekida ga Blitvar.

— Ne valja to zrno boba! dodade Duvalo.

— Ma kako ti možeš suditi, kad i ne znaš što je pisma! najedi se fra Brne.

A Duvalo njemu vruće:

— Ne valja zrno boba ni ta, ni nijedna tvoja pisma! To govore i pametniji od meneka, samo sto u u oči ne će da reku! . . . Jeto isu fra Lovre (Tetka), koji je reka . . .

— Ja? . . . Sta sam ja reka? Kad? . . . Nemoj ti, znaš, zamečati . . .

Zagrijase svi. Neki miru; neki hoće da svrne govora na drugo; Vrtirep gura u s tegno Duvala i nesto mu šapće iza leda, dokle on izbaci najkrup: niju:

— Ne samo što ne valja, nego bi tribalo zabaniti te pisme, da se svit ne ruga s namika . . . To pokosi Načvara posred srca, te jedva jedvice ustade i otide. Cijelo popodne šetao je po rusju sa fra-Tetkom. Za večerom bijaše miran i naprezao se da se šali. Taki je bio, dok minuše Trojice, te već svaki zaboravi što je bilo.

Ali treći dan Duhova, po večernji, nađe se Brne na samo sa Duvalom.

— Je li ti! Sta misle tvoji za onaj dug? Vrime je već isteklo poodavno, a meni bi tribalo glavno. Duvalu se prekide i ono malo pare u grudima, pak, pošto se pribra, postade umiljan,

— Ja sam . . . onaj . . . s Krstom govoriya, paa . . . misli, smo da te molimo da rok produljiš do po jeseni, znaš, kad se litina prikupi; . . . pa d' ako se sto proda i što i suviše, pa ćemo namiriti. A dotle ako ćeš i povećati dobit na novce . . .

— Ne, ne, ne . . . ja oću glavno u ruke, najdalje do današnjega dana! Ako ne platite, ja ću s kartama napraviti! — pa mu obrnu pleće i zatvori se u ćeliju.

Duvalo sutradan krenu u Brstranovo, a treći dan vrati se sa bratom Krstom. Bješe to čovjek sasvim maloga rasta, širokih pleći, ruku gotovo do koljena, zuba kao u konja, plosnata lica i nos. Prava nakaza ljudska, a još zadjenuo pušku za pas. Bakonja streknu, kad ga vide ispred ćelija, a namsmija, se kad mu ču glas, jer vreaše kao koza.

— Valjen Isus, dijače! Je li ovdinaka vra Brne?

— Jest! odgovori Bakonja, pa javi stricu. Načvar izade pred vrata.

— Jesi li donija jaspre?

Krsto skida kapu, poljubu mu konop, pak se izmače, klanjajući se nekoliko puta zasopke.

— Dakle? . . .

— Ja bi' ima' ništa malo govora, s vamika nasamo . . .

— Jesi li donija jaspre? . . .

— Ja nisam, da rečem, ali . . .

— Nema tu: valik, nego kad nisi donija, ajde, brate, zbogom, a ja znam što ću! reče Načvar, pa mu zatvori vrata u lice.

SIMO MATAVULJ

— Idak je ništo duovnik . . . Valimo te, bože, oće li se raziditi do koliko? pita Škopić.

— Nema ti vajde da čekaš, ni da ga jopet zadržavaš, jer bi gore učinija. Nego ajde k bratu, pa se s njim posavituj! odgovori Bakonja, koji bješe divno razumio, što pokreće strica.

Krste je ručao s bratom i s Mačkom u ćeliji, niti je već izlazio, no da krene otkud bješe i došao.

Brne po večeri toga istoga dana prozbori nešto sa Srdarinom, pa kad mu Bakonja unese svijeću i nazva dobru noć, on će mu, gladeći se po trbušini:

— Onaj . . . probudićeš me prije zore, pa ćeš otrčati i reći Škelju, da pročeše i naredi konja fra-Lovrina, jer ću u Skradin . . . Ta-ako! . . . Pa i ti ćeš sa mnom . . .

Bakonji zaigra srce.

— Ja u Skradin?

— Daa! Onaj . . . šta ono jošje? Metni mi novu mantiju u zobnicu, jesi razumija! . . . Ajde! . . .

Bakonja bješe razumija jedno: da će u Skradin!

Ta jedina riječ podjari mu čitav roj misli, te sjede na posteljici.

Nikada nije bio u Skradinu!

Zaista to bješe čudnovato. On, klapac od petnaest godina, a još dijak već tri godine, pa da nijednom ne ode u Skradin! Tražio je uzrok zašta nikad ne bi — a nije mogao naći. Skradin mu je na tri koraka, a prilika je bilo sila — barem otkad je u manastiru, — pa ni jednom. Kako to? Bog bi znao. Ima mnogo pitanja, na koja čovjek ne može odgovoriti drukčije do: eta tako! Bakonja je znao napamet imena sviju glavnih trgovaca, zanatlija, krčmara — toliko je slušao o njima od manastirskih slugu. Pa znao je otprilike, gdje je koji kućom, je li u sredini varoši, ili dalje, te bi mogao pričati kome, i da taj vjeruje, e je zbilja Bakonja bio u Skradinu . . .

Pošto sunce granu, krenuše.

Kad stigoše na cestu — uru valjda od vode — videše dosta naroda u raznim nošnjama. Neki su gonili po štogod na konjima i magaradi; neki nosahu o ramenima kokoši i tuke; sretoše i krda sitne i krupne stoke; kretahu i ljudi na konjima; jedan rakački pop, krupan, a ride brade do pasa, prode rimačiji, nazvajući boga, pa kad mu momak, što je išao pred njim, reče nešto, pop ustavi konja, zakloni oči od sunca pak će veselo:

— O, fra-Brne! Vi ste to! A meni se učinje da je neko drugi, pa čekod naprijeda.

— O vi ste to, oče Derosime! Dobar sustig! Pa kako ste? Kako vam gospoja? . . .

Bakonja ne mogaše i dotle da se čudom načudi svemu, što mu oči strijeljahu, a kad vidje, kako mu se stric lijepo zdravi za rakačinom, čisto se zapanji pa naperi uši da hvata, šta govore. Ali kad bjehu na vrh jedne uzbrdice, ugleda on široku vodu.

— A šta je ono, Škeljo?

— Pa ono je more!

— Pa to mi je more!! . . . Voda ka' i druga!

Kako je Pjevalica izliječio fra-Brnu

— A da sta bi ti tija da bude, reci mi! veli Škeljo smijuci se. u poje u krs, u šuma, u voda

— sta drugo može biti na svitu? . . . Ali ova voda, moj sinak, vidi konika je! I to nisi ni u snu snava!

Ima u joj kraja tamo, k zapadu? A Bog zna da joj je kraj! Onamo, u onoj čudnovitoj šlva se Krka, a onamo iz na on' strana je Sibenik. Vidiš li?

— A sto su one ka' guke na moru, tamo daleko?

— Ono nisu guke, ono su školji. Ja sam bija na jednome, sto se zove: Zioselja. A, moj brate, u u vis, kako ipu zivi celjau tamokarce! . . .

— Sta? Ima ćeljadi!

— Kako ne! Svi su kršćani ka' i mi, samo što drukčije govore, — zanose malo. Ne kažu: šta sta čes? nego: ca! ča tjes? A strašljivi su ka' koze, pa im se svit odovuda ruga . . .

— Ma to su boduli?

— Da, boduli . . .

U taj mah zazvrčase iza njih kola. Bakonja i Škeljo skočise na stranu. Proletješe četvera, petra kola, dignuvši sinu prašinu.

Kad prasina pade, ugleda Bakonja u pitomoj prodornij kraj mora nekonom nizova lijepih kuća.

— Je li ovo Skradin?

— Jes! Sad ćemo svrnuti u Pavasovića sigurno, da se dujo izmije i naredi. A i ti ćeš se zar preođući. Je li ti to roba! . . .

Skradin!

Meder sve bješe drukčije, nego što je Bakonja zamišljao. Bješe li ljepše ili ružnije, ne bi umio kazati, ali tek bješe sasvim drukčije!

Dujo i pop sjahase pred jednom dugačkom kućom, na puskomet od varoši. Bješe pred njom dosta kola i ljudi, žena i djevojaka. Svi poustajase pred svećenicima.

— Dajte po jednu kafaru i vode za umiti se reče na vratima fra-Brne.

— Odma', gospodine! odazva se neki glasić Zapovijadte u kameru!

Brne, pop, i Bakonja za njima, podoše uza drvene stepenice u dosta lijepu i čistu ođaju. Za njima ude djevojčica, Bakonjinih godina od prilike stasita plavuša, velikih očiju, a lica, da bi mogao pisati po njima. Na njoj bješe plava, nabrana suk-nja, kličana opregljača; na nogu crvene bječve mjestve; na grudima čista izvežena košulja; kose spletene u dva biča, savila oko glave, kao vijenac.

Bakonju podiđoše žarci, kad ugleda vranicu.

Nikada on ne vidje takve djevojke i tako odjevene.

Mala im donese vode, pa kafu. Kad stade pred njim, on se zbuni i splete i proli kafu, a ona se hitro prevla, da sačuva opregljaču.

Stric to ne vidje, jer se bješe zagovorio s popom Derosimom.

— E, oprosti! veli Bakonja.

— A, ništa, ja! To je mala stvar. Ima kave gotove. Sad ću ti drugo doniti! reče mala smijuč se.

— O, da mi je uvike s tobom biti, pa makar nikad nikoga više ne gleda! Pa makar i Skradina ne vidija! pomisli Bakonja i uzdahnu. Prvi je put u svome životu tako što pomislio, i prvi put u svome životu tako uzdahnu . . .

(Nastavit će se)

Šibenik kroz tjedan

gradska kronika

Kazalište lutaka priprema novu premijeru

NARODNO KAZALIŠTE

tvrtak, 14. III. — SPLIŠKI AKVAREL — predstava za pretplatnike B/1. Početak u 19.30 ti.

djelja, 17. III. — O, AJ LIPO KVRAGU — predstava za građanstvo. Početak u 17 sati.

KAZALIŠTE LUTAKA

tvrtak, 14. III. — SKOČICA LOP-TIČA — predstava za učenike osnovne škole Crnica.

subota, 16. III. — U CARSTVU FATULJAKA — predstava za građanstvo.

djelje, 17. III. — U CARSTVU FATULJAKA — predstava za građanstvo. Početak predstava u 16 sati.

KINEMATOGRAFI

SLA: premijera američkog filma u bojama — DAJ GAS DŽOE — Dodatak: Filmske novosti br. 9. (do 13. III.)

Premijera američkog filma — ŽUTO NEBO — Dodatak: Filmske novosti broj 9. (14—17. III.)

Premijera američkog filma — PREKRETNICA — Dodatak: Filmske novosti broj 10. (18. do 20. III.)

OBODA: premijera francuskog filma — INTRIGANTKINJE — (do 14. III.)

Premijera austrijskog filma — JOŠ NIJE KASNO — (15. do 17. III.)

DEŽURNE LJEKARNE

16. III. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića. 17.—20. III. — II. narodna ljekarna — Ul. Bratstva i jedinstva.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

ROĐENI

Velinka, kći Jerka i Kate Radović; Danica, kći Marka i Milke Jun; Ante, sin Ive i Jele Bogdanović; Ante, sin Stjepana i Petre Botin; Milena, kći Jose i Fabijane...

VJENČANI

Pašara Miro, konobar — Šizgorić Ivita, domaćica; Bartels Eloi Ilija, radnik — Zjalić Milka, domaćica; Marasović Emilij, brijač — Puljko...

UMRLI

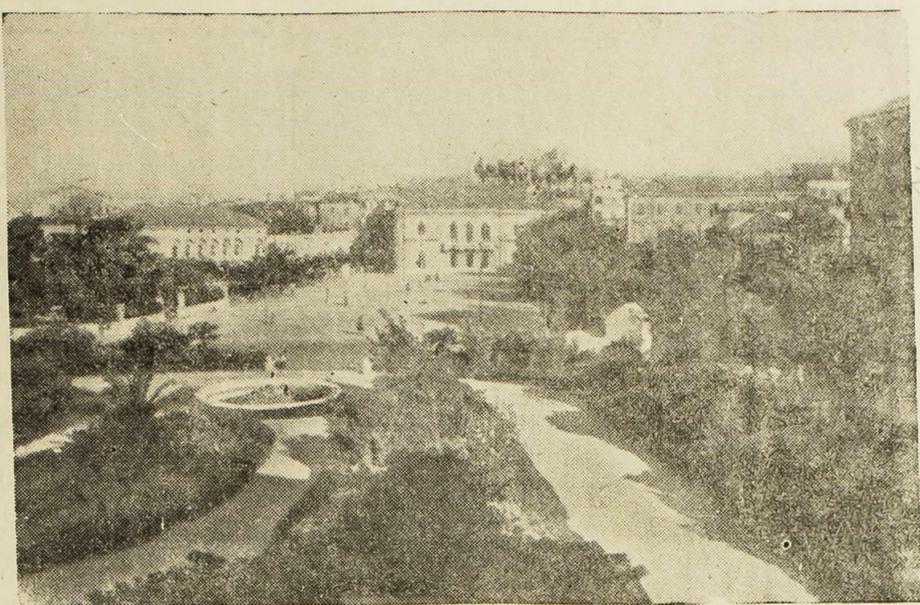
Vrljević Mitar pok. Nikole, star 86 god.; Supe Matija rod. Gulin, stara 76 god.; Mišićin Marija pok. Petra, stara 45 god.; Vidak Ana od. Kukulj, stara 91 god. i Bedrija Ivo pok. Pere, star 52 god.

ROĐENI

Ante, sin Ive i Anke Dokoza; Rajko, sin Obrada i Jovanje Popović; Marica, kći Nikole i Bosiljke...

VJENČANI

Stojaković Miloš, zemlj. — Nonović Ilinka, domaćica; Jejina Mila, radnik — Džepina Manda, domaćica; Zelenbaba Petar, kovač —...

Investicije za mehaniziranje šibenske luke

Poduzeće Luka i skladišta u Šibeniku izdvojit će iz vlastitih sredstava 56 milijuna dinara za gradnju trafostanice i nabavku izvjesnog broja traktora, kamiona, prkolicia i autodizelica.

U ovoj godini poduzeće je predvidjelo promet od oko 400.000 tona. Kolektiv će povesti brige oko stručnog uzdizanja radnika.

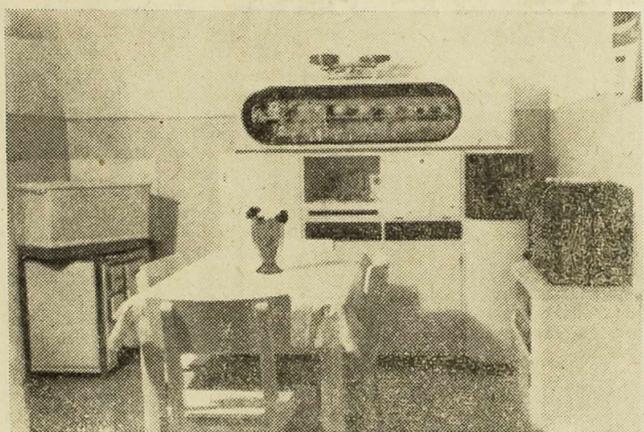
čjeva za sticanje potrebnih kvalifikacija, a posebni tečajevi otvorit će se za skladištare, brojače, vinčmane i druge.

Uspjesi i problemi Zablaća

Otkako je u Zablaćama uvedeno električno svjetlo, mještani danas imaju oko 50 radioaparata, tako da radioaparati posjeduju svako treće domaćinstvo.

šte stanovnike ovog sela. S obzirom da mještani svoje svakodnevne potrebe podmiruju u Šibeniku, a velik broj radnika zaposlen je u raznim poduzećima, osjeća se potreba da selo bude bolje povezano sa Šibenikom.

Još uvijek ima problema koji ti-

Novi proizvodi Pilane i tvornice sanduka

Novi pogon u Pilani i tvornici sanduka

Pilana i tvornica sanduka u Šibeniku izvršila je u posljednje vrijeme reorganizaciju unutar kolektiva, proširivši sadašnji kapacitet novim pogonom za izradu kuhinjskog i sobnog namještaja.

dva stroja, a uskoro izvršit će nabavku još nekih strojeva.

JAVNA ZAHVALA

Smatramo dužnošću javno se zahvaliti svim prijateljima i znancima, koji su u tako velikom broju prisustvovali pogrebu našeg neprežaljenog Joška, te nam izrazili svoje sauećeše.

Posebna i iskrena hvala drugovima Antić Antki i Zlatoper Peru za nesebične usluge, ukazane nam za trajanja bolesti pokojnika.

Ožalošćena obitelj Čače

NARODNI ODBOR OPĆINE VODICE KOTAR ŠIBENIK KOMISIJA ZA STIPENDIJE raspisuje NATJEČAJ ZA PODJELU STIPENDIJA I TO:

- 1. za jednog slušača Ekonomskog fakulteta. Uvjeti: svršena srednja ekonomska škola. 2. za jednog slušača Filozofskog fakulteta — francuski jezik. Uvjeti: svršena učiteljska škola ili osam razreda gimnazije. 3. za jednog polaznika VPS za tjelesni odgoj, biologiju i zemljopis. Uvjeti: diplomirani učitelj. 4. za jednog polaznika VPS crtanje i ručni rad. Uvjeti: svršena učiteljska škola. 5. za jednu medicinsku sestru. Uvjeti: svršena osmogodišnja škola. Uz molbu treba priložiti karakteristiku organizacije Narodne omladine. Rok za podnošenje molbi je do 31. marta 1957. godine.

MJEŠTANI SRIME TRAJE IZMJENU PAROBRODARSKOJ PRUGE

Nedavno su mještani sela Srime uputiti jedno pismo direkciji Jugoslavenske linijske plovidbe s molbom, da se izvrše neke promjene u sadašnjoj parobrodarskoj pruzi.

Selo Srime, koje broji oko 200 stanovnika, povezano je sa Šibenikom postojećom parobrodarskom prugom koja utorkom i četvrtkom polazi iz Hramine preko Pirovca za Šibenik. Takav raspored pruge ni u kojem slučaju ne odgovara potrebama mještana, koji svoje svakodnevne potrebe isključivo podmiruju u Šibeniku.

OBAVIJEST

Klub prosvjetnih i kulturnih radnika »Vinko Maglica« u zajednici s Općinskim društvom učitelja, nastavnika i profesora priređuje u subotu 16. o. mj. u Društvenom domu

DRUŠTVENO VEČE

Početak u 20 sati.

Vijesti iz kotara

OPĆE OBRAZOVNO I STRUČNO UZDIZANJE KADROVA GLAVNI ZADATAK RADNIČKE KULTURNO-PROSVJETNE ZAJEDNICE

Radnička kulturno-prosvjetna zajednica u Drnišu na svom sastanku donijela je program rada za 1957. godinu.

Između ostalog, ova institucija postavila je sebi u zadatak da što prije pokrene rad radničke gimnazije, formiranje obrazovnih i stručnih tečajeva. Formiranje seminara za trgovačke pomoćnike umnogome će pomoći sticanju potrebnih kvalifikacija.

Za predsjednika ove institucije izabran je Hrčić J., za tajnika prof. Niemčević R., a za blagajnika Borčilo ing. Ivo.

BEZ IKAKVIH DRUŠTVENIH PROSTORIJA

Selo Miočić kraj Siverića nema Doma kulture, te je time onemogućen svaki rad na kulturno-prosvjetnom, zdravstvenom i političkom prosvjećivanju sela. Pokušavalo se pokrenuti rad diletantske grupe, ali je pokušaj propao, jer se nemaju gdje održavati probe.

Prošle godine mještani Miočića zajedničkim snagama elektrificirali su selo. Ova akcija je pokazala da se zajedničkim radom može učiniti mnogo. Zar mještani Miočića ne bi mogli pokrenuti akciju za izgradnju Doma kulture? Uvjereni smo da ni pomoć NO-a općine Drniš i Rudnika mrkog uglja Siverić ne bi izostala.

Akcija bi svakako uspjela tim više što se u blizini nalazi odlagan građevni kamen, a svu manuenu snagu dali bi sami mještani.

(D. Č.)

IZ ORGANIZACIJE SSRN BRIBIR

Na godišnjem konferenciji organizacije SSRN Brbir kritiziran je rad mjesnog odbora, koji je bio dosta slab.

Na konferenciji je izabran novi odbor Socijalističkog saveza od 9 članova. Nakon nekoliko dana odbor je sazvaio svoj prvi radni sastanak, na kojem je donesen plan rada za 1957. godinu. Kao najvažniji problemi koje treba riješiti jesu: organizaciono sređenje, popravak puteva i bunara, kulturno-prosvjetno i političko uzdizanje članova i unapređenje poljoprivrede.

Da bi se oživjelo kulturno-prosvjetni i politički rad u selu, odlučeno je da se otvori čitaonica i knjižnica.

Na unapređenju poljoprivrede moglo bi se mnogo učiniti, ako bi agronomi i drugi poljoprivredni stručnjaci češće posjećivali selo.

Realizacija plana osnovne organizacije SSRN ovog sela, ovisit će najviše o radu odbora i svih članova, kojima su dužni pružiti punu pomoć prosvjetni i politički radnici, kao i poljoprivredni stručnjaci. Jedino na taj način organizacija SSRN moći će odigrati namijenjenu ulogu u socijalističkim preobražaju sela. M. Rončević

škole u Sarajevu, koji će komponirati scensku muziku za pojedine dječje komade, te Petar Bilušić poznati dječji pisac, koji je također obećao pružiti pomoć. (J.)

KRETANJE BRODOVA

Brod »Titograd« isplovio sa teretom bukove i jelove građe za luke Bliskog Istoka, brod »Radnik« isplovio za luke SAD utovarivši 2.200 tona generalnog tereta i brod »Gorenska« isplovio sa teretom od 1000 tona pirita za Aleksandriju. U luku je doplovio 7. o. mj. turski brod »Demirhan« sa teretom od 6944 tona ugljena za koksiranje, koje je dopremio iz SSSR-a. Brod će u toku sutrašnjeg dana isploviti za Tursku.

ZAVRŠEN KARNEVAL

U subotu 9. o. mj. navečer završen je ovogodišnji karneval spajivanjem »Krnje« na obali ispred hotela »Krka«. Poslije ceremonijalnog »sudenja«, kojem je sudjevalo preko 10.000 građana, spuštena je karnevalska zastava sa gradskog bedema. Organizacija završne karnevalske priredbe nije bila na visini.

GODIŠNJA SKUPŠTINA POLJOPRIVREDNE ZADRUGE U BRIBIRSKIM MOSTINAMA

U Brbirskim Mostinama održana je godišnja skupština poljoprivredne zadruge, koja je bila dobro posjećena. Dobar rad ove zadruge najbolje ilustrira činjenica, što je zadruza u prošlog godin i uspjela ostvariti dobit u vrijednosti od 1.800.000 dinara. Otkup grožđa nije tekao najbolje, jer nije bio dovoljan broj otkupnih punktova, a nedostatak je bio i u tome, što zadruza nije prethodno izvršila potrebne pripreme.

Na skupštini je donesen prijedlog da se na teritoriji skradinske općine izgradi vinarski podrum, a također je istaknuto da poljoprivrednici pristupe savremenijoj obradi zemljišta kao i primjeni umjetnih gnojiva. Pored ostalih diskutirao je i predsjednik NO općine Ivan Babić, koji se založio za izgradnju zadrnog doma u kojem bi moglo biti smješteno i nekoliko učionica za više razrede osmogodišnje škole. Ovaj prijedlog zadrugari su jednoglasno prihvatili, obećavši pružiti pomoć u radnoj snazi i novčanim priložima. Za gradnju doma, koji će ujedno riješiti i pitanje osmogodišnjeg školovanja, poljoprivredna zadruza će izdvojiti jedan dio dobiti iz protekle godine. (M. K.)

GODIŠNJA SKUPŠTINA VATROGASNOG DRUŠTVA U VODICAMA

Na godišnjem skupštini Dobrovoljnog vatrogasnog društva konstatiran je plodan rad u protekloj godini. Ono je uz pomoć vatrogasnog podsaveza nabavilo najnužnija sredstva. U prošlog godini organiziran je tečaj, koji je uspješno završilo 10 vatrogasaca. Predavanja na tečaju održavali su prosvjetni radnici na dobrovoljnoj osnovi.

Pionirsko odjeljenje imalo je znatnog uspjeha. Na takmičenju u Zatonu pokazali su dobre rezultate. U protekloj godini članovi ovog društva uspješno su lokalizirali dva požara.

Za daljnji normalan rad društvu su potrebna vatrogasna kola. Za predsjednika je izabran Nikola Bator. (M.)

ŠIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 dinara

Tisak: »Štampa« Šibenik

sportski život

I. nogometna zona

„Jadran“ - „Šibenik“ 1:4 (1:3)

Uspješan start

Igralište »Jadrana« u Kaštel Sućurcu. Vrijeme hladno i vjetrovito. Gledalaca oko 1500. Sudac Križević iz Splita. Strijelci: Zorić i Tedling po 2 (1 iz jedanaesterca) za »Šibenik«, a Banić za »Jadran«.

»Šibenik«: Bašić, Šupe, Iljadica, Tambača, Jelenković, Živković, Zorić, Đurić, Škugor, Tedling, Stošić.

»Jadran«: Biočić, Ban I., Lukšić, Ban II., Markov, Almić, Bilić, Sarajčević, Alfirević, Banić, Letica.

Odmah u početku momčad »Šibenika« znažno je navalila u namjeri da već u prvim minutama riješi utakmicu u svoju korist. Međutim, sasvim neočekivano lijeva spojka domaćih Banić igrajući rukom postiže prvi zgoditak. Protest gostiju ostao je bez uspjela. Prilježni zgoditak nije obeshrabrio ekipu »Šibenika«, koja preuzima inicijativu i u više navrata opasno ugrožava vrata »Jadrana«. Ta premoć izražena je u prvom poluvremenu sa tri zgoditka, koji su postigli u 18. minuti Tedling, u 30. minuti Zorić i malo kasnije ponovo isti igrač iz gužve pogada mrežu. Do odmora igrači »Šibenika« imali su nekoliko zrelih šansi, koje su ostale neiskorištene. Sam Zorić mogao je bez napora postići još tri zgoditka.

sigurna obrana »Šibenika« uspješno je odolijevala napadima domaćih. Gosti se sredinom ovog dijela oslobađaju pritiska i nekoliko opasnih navala ostaju bez rezultata. Momčad »Šibenika« je u svakom pogledu superiornija. U jednom momentu lijevi pomagač Almić snažnim udarcem pogada stavitu. U protunapadu Stošić prelazi nekoliko igrača, ali njegov slab udarac vratar je uspio obraniti. U 80. minuti Stošić je obranjen u kaznenom prostoru i sudac je

dosudio jedanaesterac, koji Tedling sigurno pretvara u gol. Posljednje minute protekle su u obustranim napadima, ali bez rezultata. Nekoliko stotina navijača »Šibenika« kraj utakmice pozdravili su aplaudom, čestitajući svojim igračima na zasluženom postignutoj pobjedi. Kod »Šibenika« svi su se zalagali do maksimuma a naročito Tambača u obrani i Škugor u navali. Sudac Križević je uglavnom zadovoljio. (A. E.)

Ne samo nogomet

Tradicija auto-moto sporta u Šibeniku je prilično stara. Još uvijek su nam dužno u sjećanju aktivni sportisti Dane Juras, Šime Bain, Mate Belamarić, Kamilo Kolombo, Danilo Skarica i drugi, koji su na mnogim auto i moto trkama časno zastupali boje našeg grada. U Šibeniku su ranije bile često održavane moto trke. Međutim, danas gotovo njih i nema. Glavni razlozi za takvo stanje leže uglavnom u slabim financijskim prilikama i nepostojanju jedne prikladne trkaće staze

S obzirom na nagli razvoj tehnike, stvoreni su u našoj zemlji povoljni uslovi za razvoj auto-motociklizma. Ovoj grani sportske djelatnosti nadležni faktori pridaju veliko značenje. Da bi ova sportska grana ponovo oživjela u našem gradu, potrebno je više razumijevanja i više pomoći od strane mjerodavnih faktora. Možda kao nikad dosad osjeća se potreba postojanja stadiona, koji bi našoj omladini omogućio svestrano bavljenje sportom. Raniju grijehku, koja je učinjena s izgradnjom stadiona na Šubićevoj, jer je isklju-

čivo graden za nogomet, trebalo bi ispraviti i njegovim proširenjem dati mogućnost i ostalim ljubiteljima drugih sportskih igara da se razvijaju. Ovdje se u prvom redu podrazumijeva gradnja trkaće staze koja bi se, pored auto-moto trka, mogla koristiti i za gajenje atletike i biciklizma. D. D.

GODIŠNJA SKUPŠTINA DIO »PARTIZAN«

U Strmicima nedavno održana godišnja skupština DIO »Partizan« na kojoj je konstatirana siba djelatnost ovog društva u protekloj godini. Istina, bilo je opravdanja za takvo stanje, kao na pr. nedostajanje materijalnih sredstava, ali uza sve to rad je mogao biti kudikamo bolji. Utooliko više što i omladina pokazuje velik interes za rad ovog društva. U novoizabranoj upravi birani su većinom mladi ljudi, od kojih se s pravom očekuje da će rad krenuti na bolje. Već ovo nekoliko dana, koje je proteklo od skupštine, osjeća se šira aktivnost. Omladinci uvijek baveju program za nastup na općinskom sletu, a i nogometna sekcija postala je aktivnija. (V. Z.)

»RUDAR« - »DALMATINAC«

U nedjelju se nastavlja prvenstvo SNP-a. »Rudar« iz Siverića gostuje u Splitu, gdje igra sa prvim sa tablice - »Dalmatincem«. Momčad »Rudara« je spremna za ovaj susret. (D. Č.)

O UTAKMICI »PARTIZAN« - »STRUJA«

Povodom informacije o nogometnoj utakmici koja je nedavno odigrana u Vodicama između domaćeg »Partizana« i ekipe »Struje« iz Šibenika objavljene u »Šibenskom listu« od 27. veljače o. g. pod inicijalima E. K., željeli bismo nadopuniti potpisnika članka, budući da nije realno prikazao ono što se dešavalo na igralištu.

Susret je od samog početka bio uzbuđljiv, a na momente je prelazio u grubost u čemu su prednjačili neki od domaćih igrača. Sudac je, međutim, to tolerirao. Kod stanja 1:0 za goste sudac poništava drugi regularan zgoditak koji su postigli gosti, a nekoliko minuta prije kraja dosuđen je jedanaeste-

zanimljivosti - pouka - zabava

Mnogobrojne primjene televizije

Televizija ne služi samo za raznodnu njezinih gledalaca, već se ona može veoma korisno upotrebiti i na mnogim drugim područjima. Stoga, može se reći da gotovo i nema područja na kojem se u bilo kojem obliku ne bi moglo primijeniti ovo veoma djeo elektronske nauke. Televizija nam omogućava da vidimo ono što se odigrava iza nekog zida, u tami, pod vodom, na dnu nekog petrolejskog izvora ili u zeuocu diča. Te svoje primjene zasniava televizija u prvom redu na svojoj glavnoj osobini, t. j. prijenosu slika na daljinu, a s tim u vezi neprekidnim novim otkrićima, koja su je poboljšala i ujedno učinila pogodnom za razne svrhe.

Televizija je neophodan pomoćnik jedne od najvažnijih grana nauke - atomistike. Bez nje bi učenjaci, koji rade s atomskom energijom i njezinim proizvodima bili u neprekidnoj pogibli zbog smrtonosnih radioaktivnih zračenja. Stoga se svi ti poslovi, koji bi mogli nanijeti štetu čovječjem organizmu, izvode uz pomoć sprava za upravljanje na daljinu, a procesi se prate na televizijskom ekranu. Na taj su način učenjaci potpuno odjeljeni od prostorija u kojima dolazi do radioaktivnih zračenja.

U industriji se televizija primjenjuje na razne načine, kao na pr. za kontrolu razne vode u kotlovima, za praćenje proizvodnih procesa, koji se odigravaju na mjestima nepristupačnim ljudskom oku, za ispitivanje raznih oštećenja na brodovima ispod morske razine i t. d. Sprava nazvana »Utiroskop« također konstruirana na bazi televizije, upotrebljava se za promatranje unutrašnjosti velikih ljevaonikun peći. U kapitalističkim zemljama televizija vrši i jedan posao koji je omražen među radništvom. Naime, poslovođe na televizijskim ekranima kontroliraju kako rade radnici u njihovim odjeljenjima.

Na nekim klinikama televizijskim se putem prenosi tok čitavih operacija, tako da studenti-medic-

nari mogu već za samih studija sticati znanje iz same prakse. Nedavno je u pojedinim bolnicama uvedena televizija za saobraćaj teških bolesnika sa svojim posjetiocima. Premda ta primjena televizije nema direktne veze sa medicinom, ipak i to pomaže ozdravljenju pacijenata, jer je poznato da je zadovoljnog i vedrog pacijenta mnogo lakše izliječiti.

Neke strane agencije za čuvanje banaka i većih trgovina montirale su u njihove prostorije televizijske kamere, koje rade pomoću infracrvenih zraka. Same te zrake su nevidljive, ali kad noću obasjaju neki predmet, on se može vidjeti na televizijskom prijemniku. Na taj način osoblje tih agencija može vidjeti na prijemnicima koji su smješteni

u prostoriji agencije, sve što se noću događa u poduzećima, koja su im dana na čuvanje. Tako oni mogu zamijetiti provalnika, makar radio i u najvećoj tami. Jedan noćni čuvar, sjedeći udobno u naslonjaču, može u isti čas nadzirati nekoliko desetaka banaka i trgovina. Na sličan način služe se televizijskim kamerama i policije, postavljajući televizijske kamere na mjestima na kojima očekuju neki događaj koji ih interesira.

To su samo neke od mnogobrojnih primjena televizije, ali i to je dovoljno da se vidi koliko je ona upotrebljiva za najrazličitije svrhe. Međutim, danas i dalje se pronalaze nove mogućnosti njezine upotrebe ne samo za mirnodobske nego i za ratne svrhe.

TVRDI OD DIJAMANTA

Naučni saradnici poznate američke firme »Dženeral elektrik« proizveli su nedavno najtvrdiju supstancu koju je dosad čovjek stvorio. To je, ustvari, kristal koji je toliko tvrd da para dijamant, a može da izdrži dvostruko veću temperaturu. Osnova nove supstance je bijeli grafit (bornitrid), koji se pod visokom temperaturom i ogromnim pritiskom mijenja u kockaste kristale, koji svojim izgledom i sjajem potpuno podsjećaju na dijamant. Pronalazači smatraju da će nova materija, kojoj su oni dali ime borazon, naći veliku primjenu u industriji.

BALTIČKO MORE SE MIJENJA

U poljskom časopisu »Problemi« objavljen je nedavno članak o promjenama koje se događaju na Baltičkom Moru. Grupa poljskih oceanografa primjetila je da se na njemu javljaju začeci plime i oseke. Kao što je poznato, Baltičko More bilo je sve doskora bez plime. Pored toga, voda u njemu je

nešto slanija, toplija i bogatija ribom nego ranijih godina.

Fizičke promjene u Baltičkom Moru pripisuju se pojačanom periodičnim pulsacijama Atlantskog Okeana koje nastaju, kako se smatra, uslijed lavina mulja koje se survavaju niz strme strane pukotina u okeanskom dnu.

ELEKTRONSKI APARAT ZA POJAČANJE SLUHA

U Njujorku je ovih dana prikazan nov elektronski aparat za pojačanje sluha, najmanji i najlakši uređaj ove vrste koji je dosad na svijetu. Aparat pojačava zvuk do 400 puta, a od dosadašnjih aparat odlikuje se još i time što se jednostravno stavlja u uho bez ikakvih žica, klipsova ili drugih vanjskih dodataka. Aparat se sastoji od tri sićušna tranzistora, jedne male baterije koja se u njega stavlja i 87 drugih dijelica. Izrađen u obliku latinskog slova »D«, aparat je tako podesan da se potpuno priljubljuje uz zid slušnog kanala, toliko je lak da se njegovo prisustvo uopće ne osjeća. Mala baterija koja daje »pogonsku snagu« ovog aparata ima rok trajanja od 5 radnih sati. Noću, kad aparat nije potreban, baterija se vadi da se nje ne bi uzalud praznila.

Konstruktori ovog aparata, nazvanog »222«, vjeruju da će o znatno olakšati život ljudima sa smanjenim sluhom. Takvih osoba samo u Americi ima oko 3,5 milijuna.

BEZ VODE PREKO ATLANTIKA

Hans Lindeman, tridesetčetvorogodišnji ljekar iz Hamburga, u Njemačkoj, preplovio je Atlantik jedinom čamcu dugom oko pet metara. Putovao je sasvim sam, bez vode za piće, i čitavo vrijeme nije nijednom legao da spava.

Lindeman je krenuo iz luke La Palmas, na Kanarskim Otocima, 20. oktobra prošle godine, a stigao je u Sent Martin, u Holandskoj Zapadnoj Indiji, posljednjeg dana mjeseca decembra. Razdaljina između ove dvije luke iznosi oko 4500 kilometara i Lindeman je prešao čamcu, jednog vrsti kajaka načinjenog od gumiranog platna razapetog preko drvenog kostura na rasklapanje. Pošto su se u prednjem zadnjem dijelu čamca nalazile zalihe hrane i zračni haloni (da čama u slučaju nesreće ne bi potonuo, Lindeman nije imao gdje da legne već je 72 dana, koliko je put trajao, spavao sjedeći.

Na putu se čamac 2 puta prevrnuo. Ležao sam na prevrnutom čamcu sve dok se bura nije stišala, a zatim ga okrenuo i iz njega izbacio vodu. Ali, tom prilikom izgubio sam veći dio zaliha - priča Lindeman o svom prvom nesrećnom slučaju.

Na put preko Atlantika Lindeman nije pošao iz avanturizma, već kao ljekar koji je želio da ispita mogućnost opstanka i održavanja života na otvorenom moru. Kao što je rečeno, krenuo je na put bez vode za piće. Od 80 kilograma hrane, koliko je ponio, 58 kilogram sačinjavali su mlijeko i pivo konzervama.

»Mlijeko i pivo, kaže doktor Lindeman, oduzimaju organizmu izvjesnu količinu soli, pa sam zbog toga bio u stanju da pijem više morske vode no što bi to inače bilo moguće«. Pored toga, on je za vrijeme kišnih dana hvatao kišnicu njime dopunjavao zalihu tečnosti. Za vrijeme putovanja Lindeman doduše oslabio 19 kilograma, ali dokazao da se na otvorenom moru može izdržati znatno duže i znatno manje namirnica i vode nego što se dosad smatralo. (S. S.)

U nastavku igre domaći su potpomognuti vjetrov vršili stalan pritisak na vrata gostiju. Međutim,

REZULTATI XII. KOLA

Trešnjevka - Rijeka 5:0, Turbina - Odred 1:0, Ljubljana - Grafičar 2:1, Tekstilac - Split 0:1, Jadran - Šibenik 1:4 i Uljanik - Metalac 3:1.

TABLICA

Split	12	10	1	1	38:14	21
Rijeka	12	7	3	2	27:13	17
Šibenik	12	7	3	2	31:15	17
Trešnjevka	12	7	2	3	33:18	16
Metalac	12	5	4	3	22:15	14
Uljanik	12	5	3	4	24:19	13
Turbina	12	4	2	6	11:24	10
Odred	12	2	4	6	11:16	8
Ljubljana	12	3	2	7	15:29	8
Jadran	12	3	2	7	17:30	8
Tekstilac	12	3	1	8	17:30	7
Grafičar	12	2	1	9	12:35	5

U XIII. kolu, koje se igra u nedjelju 17. o. m. sastaju se: Uljanik - Trešnjevka, Metalac - Jadran, Šibenik - Tekstilac, Split - Ljubljana, Grafičar - Turbina i Odred - Rijeka.

NK »DOŠK« - NK »JEDINSTVO« 4:1 (4:0)

Povodom proslave Dana rudara odigrana je u Drnišu prijateljska nogometna utakmica između NK »Jedinstva« iz Bihaća i domaćeg »Doška«.

»Došk« je nastupio u sastavu: Petričević, Botužin, Dereta II., Kravar S., Dereta I., Živković, Lapić, Ožegović, Kravar B., Vukašin i Jović.

Utakmica je protekla u izrazitoj premoći ekipe »Doška« u prvom poluvremenu, čiji su igrači potpuno dominirali terenom. No prednost u prvom poluvremenu i omjer zgoditaka od 4:0 u korist »Doška« nije iskorištena u drugom poluvremenu. Igračima »Doška« nedostajalo je kondicije.

Golove za »Došk« postigli su: Jović, Kravar, Lapić i Vukašin. Jedanaesterac, koji su gosti izveli, obranio je Petričević.

U ekipi »Doška«, naročito se istakla obrana, a u navali Ožegović i Vukašin. Sudio je Dunkić iz Šibenika. m.

Kotarski zavod za socijalno osiguranje u Šibeniku

raspisuje natječaj

1. Za šefa odsjeka mirovinskog osiguranja.

2. Za referenta za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida rada.

Uvjeti za oba radna mjesta:

pravni fakultet, položeni stručni ispit i 4 godine stručne prakse, ili srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i 6 godina stručne prakse.

3. Za revizora.

Uvjeti: srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i 6 godina stručne prakse.

Međutim mogu se natjecati i oni koji nemaju gornje uvjete.

Plaća po Osnovnoj uredbi, dopunska plaća osigurana za sva 3 radna mjesta (do 2.500-4.500), a položajni dodatak za mjesto pod 1. (od 1.500-2.000).

Interesenti neka se obrate sa molbom na gornji naslov. U molbi izložiti kratak opis službovanja. Molbe se primaju do 20. III. 1957. godine. Informacije tražiti na telefon 6-51.

rac u korist domaćih koji uopće nije postojao. Gosti su na to protestirali i da bi izbjegli eventualne incidente (uslijed vrlo oštre igre domaćih) napustili su igralište revoltirani pristranim sudanjem. Napomenuti je da jedanaesterac nije izveden, pa je rezultat od prekida ostao 1:0 za goste, a ne 1:1 kako je to objavljeno.

Šteta je što sudac nije imao više rutine za vođenje utakmice. Inače između naša dva kluba vladali su uvijek dobri odnosi. Želja nam je da oni i dalje takvi ostanu.

Uprava NK »Struja« sindikalne podružnice Električnog poduzeće Šibenik